

ვაზის ზიზები 83 10

საქართველოში დარეგისტრირებული ადგილწარმოშობის დასახელებები

ქართული ღვინო 83 11

აუშ-ში ქართული ღვინის პოპულარიზაციის მხარდაჭერა აქტიურად გარეგნობა

ბოდნისში, მევანახა-მელვინეების პირველი ფორუმი გაიმართა

ჩაშა-ღვინის მცირე მარნების წარმომადგენლებს პროფესიული სასწავლო კურსი ჩაუტარდა

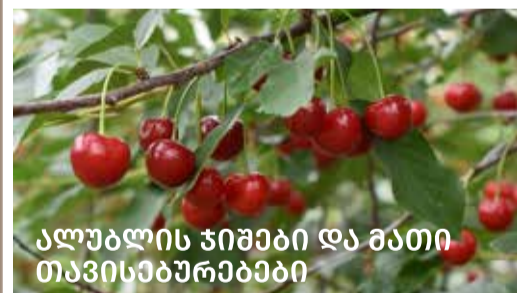
ღვინის ეროვნული სააგენტოს შსსაგენტოს სამსახურები ღვინისა და ალკოჰოლიანი სასმელების ხარისხის კონტროლს უწყვეტ რეჟიმში ახორციელებენ

გარემოს დაცვა 83 12-13

მწარმოებლის გაფართოებული ვადებულება

სასარგებლო რჩევები 83 14-15

ალუბლის ზიზები და მათი თავისებურებები

წარმატების ისტორიები 83 16

- ავჯის საწარმო დედოფლისწყაროში
- ჰომონის „ღანემა მომავალი“ ფარმაზეტი გახდა პირველი საოკეანო საწარმო საქართველოში
- კოპრეანის საწარმო ონთში
- „საქართველოს მელიორაცია“ კახეთში, ქვემო სამხრეთის სასაწყობო სისტემის რეაბილიტაციას ახორციელებს
- დაავადებათა მართვის დეპარტამენტი თავისუფალი სტატუსის მისაღებად საქართველოს მხარეზე ერთი საფეხური აქვს დაინერძო

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია:

„დამოუკიდებლობის დღეს ვულოცავ საქართველოს თითოეულ მოქალაქეს. ჩვენ ბევრი ომი და სოციალური კრიზისი გამოვიჩინეთ, მაგრამ ნაბიჯ-ნაბიჯ მივდივართ წინ და მივდივართ ევროპისკენ. ეს არის ჩვენი დღევანდელი დღის გზავნილი. ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობის არჩევანი არის ევროკავა და, დარწმუნებული ვარ, რომ ჩვენ ძალიან მალე გავხდებით ევროპული ოჯახის სრულფასოვანი წევრი. სამწუხაროდ, ჩვენი ქვეყნის 20% არის ოკუპირებული, თუმცა მჯერა, რომ ჩვენს აფხაზ და ოს ძმებთან ერთად, მშვიდობიანად, ურთიერთგაბეგებით შევძლებთ გაერთიანებას და ერთიანი ძლიერი სახელმწიფოს აშენებას“.

ახალი ამბები 83 4-5

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია საგზაო ვიზიტით ქაბაში იმყოფებოდა

აგროტული ოლიმპიადი 2022 83 6-7

საქართველოში რიგით მეორე ეროვნული აგროტული ოლიმპიადი გაიმართა

გარემოს დაცვა 83 8-9

საქართველოში მეორე ახალი თანამედროვე მეთაოროლოგიური რადარი დამონტაჟდა

ქარსაფარი ზოლები აღადგინა, დაიცავი და ისარგებლე!

26 მაისი, ქ. თბილისი, ხოხთაყვასის უბანი

გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მზვანე სივრცე აერთიანებდა საგანმანათლებლო და გასართობ-შემეცნებით კუთხეებს, საბავშვო „მზვანე“ სახელოსნოს და მოსასვენებელ ეკოსივრცეს - „მზვანე კაფე“. სივრცეში წარმოდგენილი იყო მცენარეების მრავალფეროვნება და გარემოსდაცვითი თემატიკის ინსტალაციები. დღის განმავლობაში, სტენდის სტუმრებს საშუალება ჰქონდათ, მონაწილეობა მიეღოთ გარემოსდაცვით არაერთ აქტივობაში.

საქართველოს დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი საზეიმო ღონისძიებების ფარგლებში, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სოფლის განვითარების და დაცული ტერიტორიების სააგენტოების სტენდები

ქგორსა და ქთელავში მოეწყო. მთელი დღის განმავლობაში, სტენდებზე მისულ სტუმრებს საშუალება ჰქონდათ მონაწილეობა მიეღოთ სხვადასხვა შემეცნებით-გასართობ აქტივობაში, დაეგემოვნებინათ და შეეძინათ სახელმწიფო პროგრამების ბენეფიციარების მიერ წარმოებული პროდუქცია, დაეთვალაწილებინათ ფოტოგამოფენები და საქართველო-ევროკავშირის ინსტალაციები.

ღონისძიებების ფარგლებში, მოეწყო კოსტუმირებული მსვლელობები და წარმოდგენები, გაიმართა კონცერტები ქართველი შემსრულებლების მონაწილეობით. 17:10 საათზე, იმ დროს, როდესაც 1918 წელს, საქართველოს დამოუკიდებლობა გამოცხადდა, შესრულდა საქართველოს და ევროკავშირის ჰიმნები.

ოთარ შამუგია: „ჩვენ ნაბიჯ-ნაბიჯ მივდივართ წინ, მივდივართ ევროპისკენ. ეს არის დღევანდელი დღის გზავნილიც. დარწმუნებული ვარ, რომ ძალიან მალე გავხდებით ევროპული ოჯახის სრულფასოვანი წევრი“

26 მაისს, საქართველოს დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი საზეიმო ღონისძიებები, საქართველოს მთავრობის ორგანიზებით, მთელი ქვეყნის მასშტაბით გაიმართა. გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ღვინის ეროვნული სააგენტოსა და გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ, თბილისში, რუსთაველის გამზირზე მოწყობილი სივრცეები გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ოთარ შამუგიამ დაათვალიერა.

არის ოკუპირებული, თუმცა მჯერა, რომ ჩვენს აფხაზ და ოს ძმებთან ერთად, მშვიდობიანად, ურთიერთგაგებით შევძლებთ გაერთიანებას და ერთიანი ძლიერი სახელმწიფოს აშენებას“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ოთარ შამუგიამ.

წელს, დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები კონცეფციის „საქართველოს ისტორიული არჩევანი - გზა ევროპისკენ“ ფარგლებში გაერთიანდა. რუსთაველის გამზირზე, ქართული ღვინის სივრცემ და მზვანე სივრცემ მოქალაქეებს 11:00 სთ-დან 18:00 სთ-მდე უმასპინძლა.

ღვინის ეროვნული სააგენტოს სტენდი ღვინის მწარმოებელ მცირე და საშუალო კომპანიებს/ მარნებს, ღვინის ბარს, მოსასვენებელ და ფოტოგადაღების კუთხეებს აერთიანებდა. მოქალაქეებს საშუალება ჰქონდათ, დაეგემოვნებინათ და შეეძინათ სხვადასხვა სახის ქართული ღვინო. სტენდის პატარა სტუმრებისთვის გაიმართა კალიგრაფიისა და ხატვის მასტერკლასები - პატარებმა შეძლეს თიხის ქურჭლის მოხატვა, ასევე სამახსოვრო საფოსტო ბარათებისა და სანიშნეების მომზადება.

26 მაისი, ქ. თელავი, მეფე ერეკლეს ბუდე

საქართველოს დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები, მთელი საქართველოს მასშტაბით, ერთიანი კონცეფციით „საქართველოს ისტორიული არჩევანი - გზა ევროპისკენ“ გაიმართა. საზეიმო ღონისძიებების ფარგლებში, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დაცული ტერიტორიების სააგენტო ქალაქ თელავში, მეფე ერეკლე მეორეს მოედანზე მისულ სტუმრებს სხვადასხვა შემეცნებით-გასართობ აქტივობას სთავაზობდა.

ქალაქ თელავში, საქართველოს დამოუკიდებლობის დღის აღსანიშნავ ღონისძიებებს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე იური ნოზაძე დაესწრო.

„გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სახელით, სრულიად საქართველოს ვულოცავ დამოუკიდებლობის დღეს! ვულოცავ ყველას, ვისთვისაც ძვირფასია ჩვენი ქვეყნის თავისუფლება, დამოუკიდებლობა და ვისაც თავისი წვლილი შეაქვს ქვეყნის აღმშენებლობასა და ევროპული ინტეგრაციის უმნიშვნელოვანეს პროცესში,“ - განაცხადა გა-

რემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე იური ნოზაძემ.

დაცული ტერიტორიების სააგენტო რამდენიმე თემატიკით იყო წარმოდგენილი - შემეცნებითი, გასართობი, კულტურული და საგამოფენო. სპეციალურად მოწყობილ სივრცეში, სტუმრებს საქართველოს უნიკალურ დაცულ ტერიტორიებზე ვირტუალური მოგზაურობის შესაძლებლობა ჰქონდათ; წარმოდგენილი იყო საქართველოს დაცული ტერიტორიების და ეროვნული პარკების საინფორმაციო სტენდები. აღსანიშნავია, რომ საქართველოში, კახეთში ყველაზე მეტი დაცული ტერიტორიაა.

ღონისძიების სტუმრებმა კახეთის მხარის გამოჩენილი ადამიანებისა და მათი ევროპულ საზოგადოებასთან ურთიერთობების ისტორიის შესახებ ინფორმაცია კულტურულ-საგანმანათლებლო კუთხეში გამოფენილი გამონათქვამებით, ფოტოებით და სხვა ნამუშევრებით მიიღეს. აქვე განთავსებული იყო ინფორმაცია თელავთან დამეგობრებული ევროპული ქალაქების შესახებ: ბიბერახი (გერმანია); ზელონა გორა, ჟეშუვი (პოლონეთი); კედაინიაი, ანიკშჩაი (ლიეტუვა); დაუგავილსი,

ტალსი (ლატვია); ვილიანდი (ესტონეთი); ბალტა (უკრაინა) და სხვა.

მთელი დღის განმავლობაში, ერეკლეს მოედანზე იმართებოდა მუსიკალური და თეატრალური წარმოდგენები, საბავშვო-გასართობი აქტივობები, ადგილობრივი წარმოების პროდუქციის გამოფენა-ბაზრობა.

17:10 საათზე, იმ დროს, როდესაც 1918 წელს, საქართველოს დამოუკიდებლობა გამოცხადდა, საქართველოს ეროვნული ჰიმნი შესრულდა. საზეიმო ღონისძიებები „Goofy land“-ისა და თეატრალური კვარტეტის კონცერტით დასრულდა.

26 მაისი, ქ. უჩხო

საქართველოს მთავრობის ორგანიზებით, დამოუკიდებლობის დღის აღსანიშნავად გამართულ ღონისძიებას, ქალაქ გორში, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე გიორგი ხანიშვილი დაესწრო

„საქართველოს მოსახლეობას ვულოცავ დამოუკიდებლობის დღეს. დღევანდელი დღე ძვირფასია თითოეული ჩვენგანისთვის. მინდა პატივისცემით გავიხსენო ყველა ის ადამიანი, რომელთა დაუღალავი შრომის და ბრძოლის შედეგია საქართველოს დამოუკიდებლობა.

თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისთვის ბრძოლას ღრმა ფესვები აქვს. ეს ბრძოლა დაიწყო საუკუნეების წინ და მიდის დასასრულისკენ. თითოეული ქართველი, თითოეული მოქალაქე მზად არის, გახდეს ღირსეული ევროპელი. ჩვენი ქვეყანა იმსახურებს და აუცილებლად გახდება დიდი ევროპული ოჯახის

სრულფასოვანი წევრი“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე, გიორგი ხანიშვილმა.

ღონისძიების ფარგლებში, შემეცნებით-გასართობი სივრცე და გამოფენა/ბაზრობა მოეწყო, სადაც წარმოდგენილი იყო სოფლის განვითარების სააგენტოს ბენეფიციარების მიერ წარმოებული ქართული პროდუქცია.

სპეციალურად მოწყობილ სცენაზე, გორის ქალთა კაპელამ ევროკავშირის ჰიმნი შეასრულა, ხოლო საქართველოს და-

მოუკიდებლობის გამოცხადების დროს, - 17:10, საათზე საქართველოს სახელმწიფო ჰიმნი შესრულდა.

ღონისძიების ფარგლებში, დამთავლიერებლებმა ევროკავშირის შექმნის და ევროკავშირის წევრი ქვეყნების ისტორიის შესახებ მიიღეს ინფორმაცია.

სპეციალური მოედანი მოეწყო ბავშვებისთვისაც, სადაც სხვადასხვა გასართობი აქტივობები ჩატარდა.

ღონისძიების დასასრულს, ქართველი შემსრულებლების მონაწილეობით კონცერტი გაიმართა.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია სამუშაო ვიზიტით ქ.ბაქოში იყოფებოდა

ოთარ შამუგიამ აზერბაიჯანის დედაქალაქ ბაქოში გამართულ მინისტრიალში „სამომავლო ხედვა - ციფრულ სოფლის მეურნეობაზე გადასვლა“ მიიღო მონაწილეობა

მინისტრიალი აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ორგანიზებითა და გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) მხარდაჭერით გაიმართა და მისი მთავარი გზავნილი იყო აგრარული მიმართულებით ციფრული ტექნოლოგიების დანერგვა და სტანდარტიზაცია, რაც გაამარტივებს ფერმერებთან ურთიერთობას, უზრუნველყოფს სოფლის მეურნეობის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის და გამჭვირვალობის გაზრდას. ციფრული ტექნოლოგიები სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, რაც კიდევ ერთხელ დადასტურდა პანდემიის და საგანგებო მდგომარეობების დროს. ოთარ შამუგიამ მინისტრიალის მრგვალი მაგიდის ფორმატით გამართულ შეხვედრაზე, რომელსაც 10 ქვეყნის მინისტრი და საერთაშორისო ორგანიზაციების გენერალური დირექტორები ესწრებოდნენ, საქართველოს სოფლის მეურნეობის გაციფრულების მიმართულებით განხორციელებულ ღონისძიებებზე გაამახვილა ყურადღება.

„ჩვენ არაერთი მნიშვნელოვანი ნაბიჯი უკვე გადავდგით სოფლის მეურნეობის გაციფრულების მიმართულებით. მუშაობს ფერმერებთან და მენარმეებთან ინფორმაციის გაცვლის ელექტრონული სისტემა, მიღებული მოსავლის (ყურძენი) აღრიცხვა ერთიანი ელექტრონული პროგრამის საფუძველზე, სერტიფიკატების და ნებართვების გაცემა ელექტრონული სისტემების მეშვეობით; საექსტენციო მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით, შეიქმნა ციფრული პლატფორმები; მინის მდგრადი მართვის უზრუნველსაყოფად, მიმდინარეობს

ქარსაფარი ზოლების ინვენტარიზაცია, მინის რესურსების მონაცემთა ერთიანი ბაზის შექმნა, საძოვრების რეგისტრაცია და საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ციფრულ რუკაზე განთავსება. აქტიურად განვიხილავთ ისეთ ღონისძიებებს, როგორცაა თანამგზავრული და აეროსურათების დამუშავებით სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დარუკება, სასოფლო-სამეურნეო კულტურებში წყლის დეფიციტის განსაზღვრა, დაუმუშავებელი სავარგულების იდენტიფიცირება და სხვა. ჩვენ ვართ ღია საერთაშორისო პარტნიორებთან თანამშრომლობისა და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარებისთვის“ - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

მინისტრიალის ფარგლებში, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა შეხვედრები გამართა აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის მინისტრ ინამ ქარიშხოვთან, აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ეკოლოგიისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრ მუხტარ ბაბაევთან, მოლდოვის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის და სურსათის მინისტრ ვიორელ ჩერჩიუსთან, ვაზისა და ღვინის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIV) გენერალურ დირექტორ პაუ როკა ბლასკოსთან, გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) გენერალურ დირექტორ ქიუ დონგუსთან. ქართულ დელეგაციას შეხვედრებს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე გიორგი ხანიშვილი და საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი აზერბაიჯანის რესპუბლიკაში, ზურაბ პატარაძე ესწრებოდნენ.

ოთარ შამუგია: „ამ ეტაპზე, საქართველო, ისევე როგორც მოლდოვა ევროკავშირის კანდიდატის სტატუსის მიღებისთვის მუშაობს; მნიშვნელოვანია, ერთობლივი ძალისხმევით, ეს პროცესი ჩვენი ქვეყნებისთვის დადებით შედეგამდე მივიღოს. საქართველო სხვადასხვა მიმართულებით, მათ შორის, სავაჭრო-ეკონომიკური კუთხით მჭიდრო თანამშრომლობისთვის მზადყოფნას გამოთქვამს“.

ქ.ბაქოში სამუშაო ვიზიტის ფარგლებში, მოლდოვის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრ ვიორელ ჩერჩიუსთან გამართულ შეხვე-

დრაზე, ოთარ შამუგიამ ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საქართველო და მოლდოვა საერთო გამოწვევების წინაშე დგანან. ამ ფონზე, განსაკუთრებით მნიშვნელო-

ვანია ორ ქვეყანას შორის თანამშრომლობა გაღრმავდეს გამოცდილების გაზიარების კუთხით.

მოლდოვის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის და სურსათის მინისტრის განცხადებით, ორ ქვეყანას შორის მნიშვნელოვანია მეღვინეობის, მეხილეობისა და მცენარეთა დაცვის მიმართულებით აქტიური თანამშრომლობა.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგიას და გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) გენერალურ დირექტორ ქიუ დონგუსს შორის ქ. ბაქოში გამართულ შეხვედრაზე ხაზი გაესვა FAO-სა და საქართველოს მთავრობას შორის მრავალწლიან წარმატებულ თანამშრომლობას.

ოთარ შამუგიამ, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სახელით, გენერალურ დირექტორს მადლობა გადაუხადა მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევის პროცესში საქართველოს მთავრობის მუდმივი მხარდაჭერისათვის.

„გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია ჩვენი სამინისტროს ერთ-ერთი მთავარი პარტნიორია. ჩვენ არაერთ მნიშვნელოვან პროექტს ვახორციელებთ FAO-ს მხარდაჭერით. ჩვენი პარტნიორული ურთიერთობა გამორჩეულია და, ვფიქრობ, ეფექტიანი თანამშრომლობა მომავალშიც გაგრძელდება“, - აღნიშნა შეხვედრაზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა.

შეხვედრაზე განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო FAO-ს და საქართველოს ერთობლივი მიღწევების მნიშვნელობას საქართველოში ევროკავშირის წარმომადგენლობასთან სტრატეგიული პარტნიორობის გაძლიერების კუთხით. ENPARD-ის ფარგლებში, FAO-ს მიერ განხორციელებული აქტივობები მიზნად ისახავს სამინისტროს შესაძლებლობების გაძლიერებას, სოფლის მეურნეობისა და სოფლად განვითარების ხელშეწყობასა და საქართველოს ევროკავშირის სტრუქტურებთან ინტეგრაციის პროცესში მხარდაჭერას. FAO-ს გენერალური დირექტორის განცხადებით, საქართველოს სოფლის მეურნეობის დარგის მიმართულებით მზარდი პროგრესი სახეზეა. მნიშვნელოვანია, კონკურენტუნარიანი პროდუქციის ხარისხის ზრდისა და შენარჩუნების ტენდენცია. მისივე თქმით, გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია კვლავაც აქტიურად გააგრძელებს საქართველოს მხარდაჭერას ტექნიკური და მეთოდოლოგიური მიმართულებით.

FAO-ს გენერალურმა დირექტორმა შეხვედრაზე ხაზი გაუსვა ოთარ შამუგიას სოფლის მეურნეობის სამინისტროში 16 წლიან სამუშაო გამოცდილებას.

„თქვენი წინსვლა პროფესიული კარიერის ჩამოყალიბების ნათელი მაგალითია, თუ როგორ უნდა მიაღწიოს ადამიანმა წარმატებას“, - აღნიშნა ქიუ დონგუსმა.

აღსანიშნავია, რომ ENPARD IV-ის პროგრამის ფარგლებში, ევროკავშირის დაფინანსებით, FAO საქართველოში განახორციელებს ფართომასშტაბიან პროექტს, რომლის სრული ღირებულება 10 მილიონი აშშ დოლარია. პროგრამის IV ფაზა საქართველოს დამატებით დახმარებას გაუნებს სურსათის უვნებლობისა და სტანდარტების დანერგვის მხრივ, რათა ქვეყანაში უკეთ იქნას დაცული მომხმარებელთა უფლებები და გაიზარდოს ქართული პროდუქციის ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში ექსპორტის შესაძლებლობა.

აზერბაიჯანის დედაქალაქ ბაქოში გამართული მინისტრიალის ფარგლებში, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია ვაზისა და ღვინის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIV) გენერალურ დირექტორს, პაუ როკა ბლასკოსს შეხვდა.

როგორც შეხვედრაზე ოთარ შამუგიამ აღნიშნა, OIV-სთან თანამშრომლობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია საქართველოსთვის, რომელსაც მეღვინეობის 8 000 წლიანი უწყვეტი ისტორია და ტრადიციები აქვს.

როგორც პაუ როკა ბლასკომ შეხვედრაზე განაცხადა, ღვინო საქართველოში კულტურის, იდენტობის ნაწილია; საქართველოში სხვადასხვა ჯიშის ყურძნისგან მაღალი ხარისხის ღვინო იწარმოება; სწორედ ამიტომ, ძალიან მნიშვნელოვანია ქართველი ექსპერტების ვაზისა და ღვინის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIV) საქმიანობაში აქტიური ჩართულობა.

ოთარ შამუგიას განცხადებით, ბოლო წლების თანამშრომლობიდან, განსაკუთრებით აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ 2020 წლის 26 ნოემბერს, „დურდოზე ხანგრძლივი მაცერაციით დაყენებული ღვინო“, დაემატა OIV-ის სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალს, რომელშიც

მანამდე სხვადასხვა ქვეყნის ჯამში 7 ღვინო შედიოდა.

შეხვედრაზე ყურადღება გამახვილდა სამინისტროს მიერ მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის განვითარების მიზნით განხორციელებულ პროექტებზე, მათ შორის, ვენახის კადასტრის პროგრამაზე, ლაბორატორიული კვლევის მეთოდების გაფართოებასა და ქართული ღვინის ხარისხის უზრუნველყოფაში საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობაზე, ბაზრების დივერსიფიკაციის მიმართულებით ახალი მარკეტინგული პროგრამის მნიშვნელობაზე.

აღსანიშნავია, რომ ვაზისა და ღვინის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIV) ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს მეღვინეობის დარგის ტექნიკური რეზოლუციებისა და სტანდარტების შემუშავება-ჰარმონიზაცია, სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა და ზოგადად დარგის განვითარებაზე ზრუნვა.

ოთარ შამუგია აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის მინისტრს, ინამ ქერიმოვს შეხვდა

ოთარ შამუგიამ აზერბაიჯანელ კოლეგას აგრარული დარგის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით საქართველოს მთავრობის მიერ განხორციელებული სახელმწიფო პროგრამები გააცნო.

„საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინიციატივით განხორციელებული სახელმწიფო პროგრამების შედეგად, გვაქვს წარმოების ზრდა და ექსპორტის მზარდი დინამიკა, რაც, თავისთავად, საქართველო აზერბაიჯანს შორის სავაჭრო ურთიერთობების გაღრმავების შესაძლებლობასაც იძლევა“, - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

აზერბაიჯანის სოფლის მეურნეობის

მინისტრი მარცვლეულის წარმოების ზრდის პროგრამით დაინტერესდა, რომელიც, ამ ეტაპზე, საქართველოში შემუშავების პროცესშია და ქვეყნის მარცვლეულით თვითუზრუნველყოფის მაჩვენებლის ზრდას ისახავს მიზნად.

შეხვედრაზე მხარეებმა ყურადღება გაამახვილეს დარგის განვითარების ხედვებზე, მიდგომებსა და მექანიზმებზე, რაც საშუალებას იძლევა განვითარდეს სოფლის მეურნეობის დარგი, წარმოება გახდეს მეტად კონკურენტუნარიანი და პროდუქტიული.

სამომავლო თანამშრომლობის გაღრმავების მიზნით, ოთარ შამუგიამ აზერბაიჯანელი კოლეგა საქართველოში მოიწვია.

ოთარ შამუგია აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ეკოლოგიისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრს, მუხტარ ბაბაევს შეხვდა

„ბოლო წლების განმავლობაში, საქართველო აქტიურად თანამშრომლობს აზერბაიჯანის რესპუბლიკის წარმომადგენლობასთან დაცული ტერიტორიების მიმართულებით, რომელიც მიზნად ისახავს ორ ქვეყანას შორის ტრანსსასაზღვრო თანამშრომლობის გაღრმავებას.

პროგრამის ფარგლებში, ბიომრავალფეროვნების დაცვისა და მონიტორინგის მიმართულებით, არაერთი მნიშვნელოვანი აქტივობა განხორციელდა. მათ შორის, საქართველოში, ვაშლოვანის ეროვნულ პარკში, აზერბაიჯანიდან მოხდა რამდენიმე ათეული ჯეირანის გადმოცემა, რისთვისაც

კიდევ ერთხელ მიწა მადლობა გადაუხადო აზერბაიჯანულ მხრეს“, - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

აღნიშნული წარმატებული თანამშრომლობისა და ნაყოფიერი მუშაობის შედეგად, 2013 წლიდან, ქურციკების რაოდენობა უწყვეტად იზრდება. 2021 წელს დაიბადა ქურციკების მე-7 თაობა და პოპულაციის რიცხოვნობამ დღეისთვის 200 ინდივიდს გადააჭარბა.

შეხვედრაზე აღინიშნა, რომ ბუნების დაცვის მსოფლიო ფონდის (WWF) რეგიონული პროგრამის ფარგლებში, საქართველოში დაიწყო ბიომრავალფეროვნების ტრანსსასაზღვრო მონიტორინგი ლაგოდების დაცულ ტერიტორიებსა და მის საზღვრებში, აზერბაიჯანში მდებარე ზაქათალას ნაკრძალს შორის. ამ დაცული ტერიტორიების შერჩევა განაპირობა მათმა უნიკალურობამ.

„ბიომრავალფეროვნების კუთხით, ლაგოდების დაცული ტერიტორიები და ზაქათალას ნაკრძალი მნიშვნელოვანია მთელი კავკასიის რეგიონში, რომელიც ბუნების დაცვის მსოფლიო ფონდის მიერ (WWF) იდენტი-

ფიცირებულია, როგორც ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ეკორეგიონი მსოფლიოში. ლაგოდების და ზაქათალას დაცული ტერიტორიების რთული მთიანი რელიეფის და გეომორფოლოგიური სტრუქტურების გათვალისწინებით, რთული იყო მონიტორინგის შესაბამისი მეთოდოლოგიების შერჩევა, თუმცა, ორი ქვეყნის ექსპერტების ძალისხმევით და ჩართულობით ეს მოხერხდა“, - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

ქ. ბაქოში გამართულ საერთაშორისო გამოფენაზე CASPIAN AGRO 2022 საქართველოს სტენდი გაიხსნა

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მხარდაჭერით და სოფლის განვითარების სააგენტოს ორგანიზებით, აზერბაიჯანში, ქალაქ ბაქოში გამართულ საერთაშორისო გამოფენაზე CASPIAN AGRO 2022 საქართველოს სტენდი გაიხსნა. ქართულმა კომპანიებმა დამთვალიერებელს სხვადასხვა სახის პროდუქცია გააცნეს.

გამოფენის გახსნას საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე გიორგი ხანიშვილი და საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი აზერბაიჯანის რესპუბლიკაში, ზურაბ პატარაძე დაესწრნენ.

ქართული სტენდი აზერბაიჯანის რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრმა, ალი ასადოვმა დაათვალიერა, რომელმაც ქართველ მენარმეებს წარმატება უსურვა და საქართველოსა და აზერბაიჯანს შორის მრავალწლიანი მეგობრული ურთიერთობების მნიშვნელობას გაუსვა ხაზი.

„განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ ქართული სტენდის სტუმარი აზერბაიჯანის პრემიერ-მინისტრი იყო, რომელმაც, გარდა სავაჭრო ურთიერთობებისა, ჩვენს ქვეყნებს შორის არსებულ მჭიდრო პოლიტიკურ ურთიერთობას გაუსვა ხაზი. აქვე მიწა აღვნიშნო, რომ გამოფენაში მონაწილეობა ამ ურთიერთობების გაღრმავებას კიდევ უფრო მეტად უწყობს ხელს. ქართულ სტენდზე წარმოდგენილმა კომპანიებმა, სახელმწიფო პროგრამების ფარგლებში, მნიშვნელოვანი დაფინანსება მიიღეს. ვფიქრობ, გამოფენა იძლევა შესაძლებლობას, ჩვენი პროდუქციის რეალიზაციის არეალი კიდევ უფრო მეტად გაფართოვდეს“, - განაცხადა გიორგი ხანიშვილმა.

CASPIAN AGRO კავკასიის რეგიონში ერთ-ერთი ყველაზე მასშტაბური საერთაშორისო გამოფენაა, სადაც, მსოფლიო

მასშტაბით, არაერთი ქვეყანა იღებს მონაწილეობას. გამოფენის ძირითადი მიმართულებებია: სასოფლო-სამეურნეო პროდუქცია, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა, ინოვაციური ტექნოლოგიები, მეცხოველეობა და მეფრინველეობა, ცხოველთა კვება, მებოსტნეობა, ხილისა და ბოსტნეულის წარმოება და გადამამუშავება.

გამოფენაზე CASPIAN AGRO 2022 საკუთარი პროდუქცია წარმოდგენილი ჰქონდათ კომპანიებს: შპს „ქართული აგროპროდუქტი“, შპს „ინვეტი“, შპს „ბადაგი +“, შპს „რუხი ქვინი“, შპს „ბლუბერი ფარმი“, შპს „ჯეონატურალსი“, შპს „ხილარი“, შპს „ბენჯი“, შპს „მომავლის მეღვინეობა“, შპს „FOODOLIZ“, შპს „ჩირიფურტი“, შპს „კამპა“, შპს „MOTION TECHNOLOGY“ და ნუშისა და კაკლის მწარმოებელთა ასოციაცია. აღნიშნული კომპანიების მიერ გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო ქართული ალკოჰოლური სასმელები, კაკალი, მშრალი ხილი, ორგანული წვენი, თაფლი, სხვადასხვა სახის კონსერვები, ცხოველთა კომბინირებული საკვები და სხვა.

კომპანიების წარმომადგენელთა განცხადებით, სახელმწიფოს მიერ გამოფენებში ქართველი მწარმოებლების მონაწილეობის მიღების ორგანიზება და მრავალმხრივი მხარდაჭერა, უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია ბაზრების დივერსიფიცირების და ქართული აგროსასურსათო პროდუქციის ექსპორტის ზრდის ხელშეწყობისთვის.

გამოფენას CASPIAN AGRO, ყოველწლიურად, 12,000-ზე მეტი ვიზიტორი ჰყავს. მიმდინარე წელს, გამოფენაში მონაწილეობას 24 ქვეყანა და სოფლის მეურნეობის სექტორში მოქმედი 450-მდე ადგილობრივი და საერთაშორისო კომპანია იღებს. CASPIAN AGRO 2022 18 მაისს გაიხსნა და 20 მაისს დასრულდა.

საქართველოში ჩიხით გაერთიანებული აგრარული ოლიმპიადა გაიმართება

ერთვნული აგრარული ოლიმპიადა მიზნად ისახავს აგრარული განათლების და პროფესიების პოპულარიზაციას, პროფესიული ცოდნის შეფასების კვალიფიციური მექანიზმის შექმნას, ახალგაზრდებში სასოფლო-სამეურნეო დარგების შესახებ ცნობიერების ამაღლებასა და აგრარულ დარგში არაფორმალური განათლების მიღების ხელშეწყობას.

კვალიფიკაცია გააჩნიათ სოფლის მეურნეობის დარგში და წავახალისოთ ისინი, ხოლო მეორე მხრივ, ახალგაზრდებში მაქსიმალურად მოვახდინოთ სოფლის მეურნეობის განათლების პოპულარიზაცია, - აღნიშნა გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) წარმომადგენელმა საქართველოში, მამუკა მესხმა.

ერთვნული აგრარული ოლიმპიადა საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს პატრონაჟით იმართება. ოლიმპიადის ორგანიზატორები არიან გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია (FAO), ავსტრიის განვითარების თანამშრომლობა, „სოფლის მეურნეობის განვითარების ასოციაცია“ (ADA), USAID-ის სოფლის მეურნეობის პროგრამა და კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელი (CENN).

„პირველ რიგში, ოლიმპიადა საშუალებას მოგვცემს წარმოვაჩინოთ ადამიანები, რომელთაც სიღრმისეული ცოდნა და

ერთვნული აგრარული ოლიმპიადის გახსნის ღონისძიებას გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ შამუგია დაესწრო.

როგორც მინისტრმა აღნიშნა, აგრო-ოლიმპიადა ხელს შეუწყობს აგრარული განათლების მიმართ ინტერესის ზრდას, სოფლის მეურნეობაში მეტი ადამიანის ჩართულობას და აგრარული დარგის განვითარებას.

„ახალი თაობის აგროოლიმპიადაში მო-

ნაწილეობა ჩვენთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. ოლიმპიადაში გამარჯვება საუკეთესო სტიმული იქნება მათთვის, კიდევ უფრო მეტი გააკეთონ დარგის, საკუთარი თავის განვითარებისა და წინსვლისთვის. ოლიმპიადაში გამარჯვებული სტუდენტები, სტაჟირებას გაივლიან გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში და შესაძლებლობა მიეცემათ დასაქმდნენ სამინისტროს სისტემაში“, - განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

ერთვნული აგრარული ოლიმპიადა 2022 იწყება

ერთვნული აგრარული ოლიმპიადა, ქვეყნის მასშტაბით, აგრარულ დარგში ცოდნაზე დაფუძნებული კონკურსია. ერთვნული აგრარული ოლიმპიადის კონცეფცია შემუშავებულია „სოფლის მეურნეობის განვითარების ასოციაციის“ მიერ.

პირველი ერთვნული აგრარული ოლიმპიადა 2021 წელს, საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს პატრონაჟით წარმატებით ჩატარდა. ოლიმპიადაში მონაწილეობა მიიღო 650-მდე მონაწილემ სამიზნე ჯგუფებიდან (ფერმერები, სპეციალისტები, სტუდენტები, მოსწავლეები). სხვადასხვა ნომინაციებში გამოვლინდა

პირველი აგრარული ოლიმპიადის 37 გამარჯვებული.

ამ ეტაპზე აქტიურად მიმდინარეობს ერთვნული აგრარული ოლიმპიადა 2022-ის საორგანიზაციო სამუშაოები. პროექტი განხორციელდება საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს პატრონაჟით.

ოლიმპიადის საიზნა აუდიტორიას წარმოადგენს:

- სპეციალისტები, რომლებსაც აქვთ უმაღლესი ან პროფესიული განათლება აგრარულ სფეროში;
- აგრარული პროფილის უნივერსიტეტების და პროფესიული სასწავლებლების სტუდენტები;
- ფერმერები, რომლებიც ჩართული არიან სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში და ხანგრძლივი პრაქტიკის შედეგად, აქვთ საჭირო ცოდნა და გამოცდილება;
- 14-დან 18 წლამდე ასაკის, როგორც სპეციალიზებული კოლეჯის, ასევე, საჯარო და კერძო სკოლის მოსწავლეები.

გასული წლის მსგავსად, ოლიმპიადა ჩატარდება სამ ეტაპად:

- პირველ ეტაპზე მოხდება მსურველთა რეგისტრაცია;
- მეორე ეტაპზე, დარეგისტრირებულ მონაწილეებს ჩაუტარდება ტესტირება (დისტანციურად, ონლაინ პლატფორმის საშუალებით) მათ მიერ წინასწარ შერჩეულ სასოფლო-სამეურნეო დარგებში;
- მესამე ეტაპზე, ტესტირების საშუალებით გამოვლინდებიან გამარჯვებულები.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ყოველთვიური გამოცემა

**მიმდინარე ნაღვს, ოლიმპიადის ნა-
საბში რაფაინიამ კირითადი ცვლი-
ლება განხორციელდა:**

• **კონკურსანტი მონაწილეობის მიღე-
ბას შეძლებს მხოლოდ ერთ დარგში.**
შესაბამისად, გამოირიცხება ერთი
პიროვნების მიერ ორ სხვადასხვა
ნომინაციაში გამარჯვების შანსი.

• **კონკურსანტების მიერ, ერთი და
იმავე დარგში, თანაბარი რაოდენო-
ბის ქულების დაგროვების შემთხვე-
ვაში, საპრიზო ადგილს დაიკავებს
ის მონაწილე, რომელსაც „რთული“
კატეგორიის უფრო მეტ კითხვაზე
ექნება სწორი პასუხი გაცემული.**

იმ შემთხვევაში, თუ პირველ ტურში მე-
ათე და მეთერთმეტე ადგილზე გასულ-
მა მონაწილეებმა დააგროვეს ქულების
თანაბარი რაოდენობა, მეორე ტურზე
ორივე მათგანის დაშვება მოხდება.

• **შემცირდა ტესტის კითხვების რა-
ოდენობა და 90-ის ნაცვლად, თო-
თოეულ მიმართულებაში, 60 კითხვა
იქნება გამოყენებული.**

აგროოლიმპიადა 2022-ის ფარგლებში,
გასული წლის მსგავსად, თითოეული
კატეგორიიდან (ფერმერი, სტუდენტი,
სპეციალისტი და მოსწავლე), დარგე-
ბის მიხედვით გამოვლინდება სამი (I
ადგილი, II ადგილი, III ადგილი) გამარ-
ჯვებული, რომლებსაც სერტიფიკატები
და პრიზები გადაეცემა.

ოლიმპიადის შესახებ დეტალურ ინ-
ფორმაციას, მათ შორის განხორციე-
ლებულ ყველა ცვლილებას, სავარჯიშო
ტესტებსა და სხვა სიახლეებს, დაინტე-
რესებული პირები შეძლებენ გაეცნონ
ოლიმპიადის ოფიციალურ ვებგვერდზე:

www.agroolimpiada.ge და Facebook-
ის გვერდზე [www.facebook.com/
NAOGEORGIA](https://www.facebook.com/NAOGEORGIA)

ეროვნული აგრარული ოლიმპიადა 2021-ის გამარჯვებულები

ბეჟა შავაძე **დარგი - აბრონომია** **კატეგორია - სტუდენტი**

აგრარული დარგით ბავშვობიდან ვიყავი
დაინტერესებული. უნივერსიტეტში მალაღი
აკადემიური მოსწრებით გამოვიჩინე.
ამიტომ, გადავწყვიტე თავი გამოემეცადა
და აგრარულ ოლიმპიადაში მიმელო
მონაწილეობა.

ოლიმპიადაში გამარჯვებამ, პირველ რიგში,
მომცა დიდი სტიმული. ამასთან, USAID-ის
დახმარებით გავიარე ანაზღაურებადი
სტაჟირება, აგროკომპანია „ბარაქა“ კი,
სადემონსტრაციო ნაკვეთის მოწყობაში
დამხმარა. ყოველივე ამან, დადებითი
როლი შეასრულა ჩემს კარიერულ
განვითარებაში.

საკუთარი გამოცდილების მაგალითზე, მე
ყველას ვურჩევ, მონაწილეობა მიიღონ
აგროოლიმპიადა 2022-ში, რადგან
ეს არის შესაძლებლობა კარიერული
განვითარებისკენ.

ალექსანდრე მჭედლიძე **დარგი - მებაღეობა** **კატეგორია - სტუდენტი**

ბავშვობიდან მიზიდავდა სოფლის
მეურნეობის სფერო, ამიტომ ჩავაბარე
საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის
აგრონომიის ფაკულტეტზე. აგრარულ
ოლიმპიადაში მონაწილეობა ამ სფეროში
ჩემი შესაძლებლობების მოსინჯვის მიზნით
გადავწყვიტე.

ოლიმპიადაში გავიმარჯვე და მივიღე
პრიზები: ლეპტოპი, რომელსაც ვიყენებ
სამსახურშიც და სახლშიც, სპონსორის
დახმარებით, ვაწყობ სადემონსტრაციო
ნაკვეთს, სადაც უკვე დავთესე შიბრიდული
სიმინდი.

მე ყველას ვურჩევ მიიღოს მონაწილეობა
აგრარულ ოლიმპიადაში, რაც დამატებითი
გამოცდილების და პრიზების მიღების კარგი
საშუალებაა.

ბაიოს ნოზაძე **დარგი - საძეგლო საქმე** **კატეგორია - სტუდენტი**

ეროვნული აგრარული ოლიმპიადა
მონაწილეობს საშუალებას აძლევს,
რომ წარმოაჩინონ თავიანთი ცოდნა.
აგრარულ ოლიმპიადაში გამარჯვების
შემდეგ, სოფლის განვითარების სააგენტოს
საინფორმაციო-საკონსულტაციო ცენტრში
გავიარე 6-თვიანი სტაჟირება, რამაც
გამიღრმავა ცოდნა აგრო სფეროში,
მომცა შესაძლებლობა სიღრმისეულად
შემესწავლა აგრარული დარგის სხვადასხვა
მიმართულება.

ვურჩევ ყველას, რომ მიიღონ ეროვნულ
აგრარულ ოლიმპიადაში მონაწილეობა,
წარმოაჩინონ თავიანთი ცოდნა.
გამარჯვების შემთხვევაში კი, გაიარონ
სტაჟირება და მიიღონ თეორიული და
პრაქტიკული ცოდნა როგორც სოფლის
მეურნეობის, ასევე გარემოსდაცვითი
მიმართულებით.

საშიკო ხიჭაძე **კატეგორია - ფერმერი**

ფერმერული საქმიანობისადმი ინტერესი
ადრეული ასაკიდან მქონდა. პირველ
ეტაპზე ვსწავლობდი ზოოტექნიკურ
ფაკულტეტზე, შემდეგ იყო სატყეო საქმე.
აგრარულ ოლიმპიადაში მონაწილეობამ

მომცა შესაძლებლობა გამოემეცადა
ჩემი შესაძლებლობები, სტიმული
- გამეღრმავებინა ცოდნა და
გამეგრძელებინა სწავლა ამ
მიმართულებით. სწორედ ამიტომ, სწავლა
გავაგრძელე შვეიცარიულ აგრარულ
სკოლაში „კავკასია“.

გამარჯვებულს გადმოგვეცა ძალიან
კარგი პრიზები. ეს კიდევ უფრო მეტი
სტიმული იყო ჩვენთვის და იქნება
მომავალი გამარჯვებულებისთვის.
მოვუწოდებ ყველას, მიიღონ მონაწილეობა
აგრარულ ოლიმპიადაში, გამოცადონ
საკუთარი შესაძლებლობები, წარმოაჩინონ
თავი და მიიღონ კარგი პრიზები.

გიორგი ჩაჩანიძე **კატეგორია - მოსწავლე**

როდესაც აგრარული ოლიმპიადის შესახებ
გავიგე, მალევე გადავწყვიტე მიმელო
მონაწილეობა, რადგან სოფლის მეურნეობა
ჩემი ცხოვრების განუყოფელი ნაწილია.

ოლიმპიადამ საშუალება მომცა
დაგროვილი ცოდნა და გამოცდილება
წარმოემჩინა, ასევე გამოემეცადა საკუთარი
თავი ამ სფეროში.

პირველი აგრარული ოლიმპიადის
ჩატარება დაემთხვა ჩემი აბიტურიენტობის
პერიოდს, როდესაც მომავალი პროფესია
უნდა ამერჩია. ოლიმპიადაში გამარჯვებამ
უდიდესი მოტივაცია და სტიმული მომცა
გამეღრმავებინა ცოდნა ამ დარგში და
ამიტომ, აგრონომიულ ფაკულტეტზე
ჩავაბარე. დღეს, უკვე საქართველოს
ტექნიკური უნივერსიტეტის აგრონომიული
ფაკულტეტის სტუდენტი ვარ.

ყველაფერთან ერთად, პრიზები, რომელიც
დაწესებულია გამარჯვებულისთვის
დამატებითი მოტივაცორია
მონაწილეებისთვის. მოვუწოდებ ყველას,
მიიღონ ოლიმპიადაში მონაწილეობა,
წარმოაჩინონ ცოდნა და დასაჩუქრდნენ.

მარიამ გვრიტიშვილი **დარგი - სასურსათო ტექნოლოგია** **კატეგორია - სტუდენტი**

როდესაც გავიგე, რომ საქართველოში
პირველად ტარდებოდა ეროვნული
აგრარული ოლიმპიადა, დიდი ფიქრის
შემდეგ, გადავწყვიტე გამოემეცებინა ეს
შესაძლებლობა, შემემოწმებინა ჩემი ცოდნა
და უფრო ფართო ასპარეზზე წარმოემჩინა
თავი.

ოლიმპიადაში გამარჯვების შემდეგ, გარდა
იმისა, რომ ავიმადლე თვითშეფასება,
სოფლის განვითარების სააგენტოში
გავიარე 6-თვიანი ანაზღაურებადი
სტაჟირება და მნიშვნელოვანი
პროფესიული გამოცდილება მივიღე.

ყველას ვურჩევ, მონაწილეობა მიიღონ

ეროვნულ აგრარულ ოლიმპიადაში,
გამოიყენონ ეს შესაძლებლობა იმისთვის,
რომ გაიღრმავონ პროფესიული უნარები.

ნიკოლოზ ჯაჭავიძე **დარგი - მებაღეობა** **კატეგორია - სპეციალისტი**

აგრარულ ოლიმპიადაში მონაწილეობა
მივიღე იმიტომ, რომ მინდოდა გამეგო
რა ცოდნა გამაჩნია ამ მიმართულებით,
მითუმეტეს დღეს, როდესაც ამდენი სიახლე
და თანამედროვე მოთხოვნებია აღნიშნულ
დარგში. ყოველივე ეს, ოლიმპიადის
ტესტებშიც გათვალისწინებული იყო.
ოლიმპიადაში მონაწილეობამ და
გამარჯვებამ თვითშეფასება ამიმაღლა.

დღეს, სოფლის მეურნეობას
განვითარებისთვის მალაღკვალაფიციური
კადრები სჭირდება. ეს ოლიმპიადაც
მნიშვნელოვანად ეხმარება ახალი მცოდნე
კადრების გამოვლენაში.

ოლიმპიადაში გამარჯვების შემდეგ
გადმოემეცა პრიზები. გაეროს სურსათისა
და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციამ
(FAO) დამაჯილდოვა კვლევითი გრანტით
- ვაპირებ ქართული სიმინდის ჯიშების
დათესვასა და მის პოპულარიზაციას.
გრანტის ფარგლებში შევიძინე სათესლე
მასალა, საჭირო სასუქები, შხამქიმიკატები,
მოტობლოკისათვის აუცილებელი მანქანა
იარაღები.

ვურჩევ, სოფლის მეურნეობის სფეროში
დასაქმებულ ახალგაზრდებს, მონაწილეობა
მიიღონ აგროოლიმპიადაში, რაც ხელს
შეუწყობს მათ პროფესიონალ კადრებად
ჩამოყალიბდნენ და თავდაჯერებულები
გახდნენ. ჩემი სურვილია, არა
მხოლოდ ახალგაზრდებმა, არამედ
დარგის სპეციალისტებმაც მიიღონ
მონაწილეობა და გამოსცადონ საკუთარი
შესაძლებლობები, თუ რამდენად იციან
სოფლის მეურნეობის დარგში დღეს
არსებული სტანდარტები.

ეროვნული აგრარული ოლიმპიადა 2021-
ის გამარჯვებულები ასევე არიან:

კატეგორია - სტუდენტი
ლუბა არჯვანიშვილი
დარგი - მელვინეობა
მარიამ გვრიტიშვილი
დარგი - სურსათი

კატეგორია - სპეციალისტი
თამაზ ხასანი
დარგი - საძეგლო საქმე
ლალი დათუნაშვილი
დარგი - სურსათი

თამარ ბაისონაშვილი
დარგი - ვეძეარინარი
ავთანდილ გობალაძე
დარგი - აბრონომია

თეონა პაპუნაშვილი
დარგი - მელვინეობა

საქართველოში მეორე ახალი თანამედროვე მეტეოროლოგიური რადარი დამონტაჟდა

საქართველოს ტერიტორიის გეოგრაფიული მდებარეობის თავისებურება და რთული რელიეფი ხშირად ხელს უწყობს სხვადასხვა სახის სტიქიური მეტეოროლოგიური, ჰიდროლოგიური და გეოლოგიური ხასიათის მოვლენების (ძლიერი ნალექი, წყალდიდობა-წყალმოვარდნა, სეტყვა, თოვლის ზვავი, ღვარცოფი, მენწყერი, გვალვა, ძლიერი ქარი და სხვა) ფორმირებას.

აღსანიშნავია, რომ ბოლო ათწლეულებში კლიმატის გლობალური ცვლილების ფონზე, მთელ მსოფლიოში შეინიშნება სტიქიური მოვლენების სიხშირისა და ინტენსივობის ზრდის ტენდენცია, რაც თავის მხრივ მნიშვნელოვან ეკონომიკურ ზარალს და ხშირად ადამიანთა მსხვერპლს იწვევს.

სტიქიური მოვლენებით გამოწვეული უარყოფითი შედეგების თავიდან აცილება/შერბილების მიღწევის ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა ამ მოვლენების შესახებ ადრეული გაფრთხილების გამართული სისტემების არსებობა.

საქართველოში მეტეოროლოგიური, ჰიდროლოგიური და გეოლოგიური ხასიათის სტიქიური მოვლენების პროგნოზირება და შესაბამისი გაფრთხილებების გავრცელება საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს ერთ-ერთ ძირითად ფუნქციას წარმოადგენს.

საქართველოს მთავრობა დიდ ყურადღებას უთმობს ქვეყანაში სტიქიური მოვლენების შესახებ ადრეული გაფრთხილების გამართული სისტემების შექმნას და ამ სფეროში დახმარებების მიღების მიზნით

აქტიურებს დონორ საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობას. მიმდინარე წელს, გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ მეორე თანამედროვე სტანდარტების მეტეოროლოგიური რადარი შეიძინა, რომელიც აღმოსავლეთ საქართველოში, კიკეთის მიმდებარე ტერიტორიაზე დამონტაჟდა. პროექტი, რომლის ჯამური ღირებულება 4 241 336 ლარს შეადგენს, საქართველოს მთავრობის ფინანსური მხარდაჭერით განხორციელდა.

„სტიქიური გეოლოგიური და ჰიდრომეტეოროლოგიური მოვლენების იდენტიფიცირება, ადრეული გაფრთხილების და მონიტორინგის ეფექტიანი სისტემების შექმნა ჩვენთვის პრიორიტეტული მიმართულებაა. სამინისტრო, გარემოს ეროვნულ სააგენტოსთან ერთად, აქტიურად მუშაობს დაკვირვების ქსელის გაუმჯობესებისთვის. დღეს, ქვეყანას უკვე აქვს თანამედროვე სტანდარტების მეტეოროლოგიური რადარები, როგორც დასავლეთ, ისე აღმოსავლეთ საქართველოში, რომელთა საშუალებითაც, შესაძლებელია საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე დადგინდეს ნალექების რაოდენობა და ინტენსივობა, რაც მათგან გამომწვეული შესაძლო სტიქიური მოვლენების შესახებ საპროგნოზო ინფორმაციისა და გაფრთხილებების შესაბამისი უწყებებისთვის დროულ მიწოდებას უზრუნველყოფს“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ოთარ შამუგამაძემ.

2020 წელს, ანალოგიური რადარი გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის ფინანსური მხარდაჭერით შეიძინა, რომელიც ქალაქ ქუთაისის მიმდებარე დამონტაჟდა და ექსპლოატაციაში გაეშვა. აღნიშნული რადარის მეშვეობით, სააგენტოს სინოპტიკოსების მიერ არაერთი გაფრთხილება გაიცა მოსალოდნელ არახელსაყრელ ჰიდრომეტეოროლოგიურ მოვლენებზე, რასაც საგანგებო სიტუაციების სამსახურის მხრიდან შესაბამისი რეაგირება მოჰყვა.

აღნიშნული მეტეოროლოგიური რადარები ოპერატიულ რეჟიმში გადმოსცემს მონაცემებს ღრუბელთა ტიპების, მათი ინტენსივობის, გადაადგილების, მიმართულების, სიჩქარის და სხვა ფიზიკური პარამეტრების შესახებ. რადარების მწარმოებელია მსოფლიოს ერთ-ერთი ლიდერი ფინური კომპანია „VAISALA“.

გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების კომიტეტის თავმჯდომარის, მაია ბითაძის განცხადებით, თანამედროვე სტანდარტების მეტეოროლოგიური რადარებით ქვეყნის აღჭურვა საშუალებას იძლევა დამოუკიდებლად მოხდეს წინასწარი პროგნოზირება, როგორც მეტეოროლოგიური პირობების, ასევე წინასწარ განისაზღვროს სტიქიური მოვლენების დროს მოსალოდნელი საფრთხეები.

მწვანე კლიმატის ფონდის მიმდინარე პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია მონიტორინგის ქსელის გაფართოება, რისთვისაც დამონტაჟდება ახალი ავტომატური მეტეოროლოგიური, ჰიდროლოგიური და გეოლოგიური სადგურები. ამავე პროექტის ფარგლებში მომზადდება გეოლოგიური და ჰიდრომეტეოროლოგიური საფრთხეების ზონირების რუკები, რაც ხელს შეუწყობს მოსახლეობისა და ინფრასტრუქტურული ობიექტების ბუნებრივი საფრთხეებისგან მაქსიმალურ დაცვას და უზრუნველყოფს ქვეყანაში სტიქიური მოვლენებით გამოწვეული შესაძლო უარყოფითი შედეგების თავიდან აცილებას/შერბილებას.

გამართული დაკვირვების სისტემა ქვეყანას საშუალებას მისცემს უფრო მეტი სიზუსტით განისაზღვროს სტიქიური მოვლენების პროგნოზირება და მაქსიმალურად იქნეს არიდებული სხვადასხვა სახის ზიანი.

ბარემოს ეროვნული სააგენტო, ევროკავშირის მხარდაჭერით, მნიშვნელოვან პროექტს ახორციელებს

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოს ეროვნული სააგენტო ევროკავშირის მხარდაჭერით მნიშვნელოვან პროექტს „ტექნოლოგიური ინოვაციების ხელშეწყობა გარემოს მონიტორინგსა და მოდელირებაში თევზის მარაგებისა და არათევზეული რესურსების შესაფასებლად“ (TIMMOD) ახორციელებს, რომლის ბიუჯეტი 982 958.89 ევროს შეადგენს და აერთიანებს 6 პარტნიორის ძალისხმევას შავი ზღვის 5 ქვეყნიდან (ბულგარეთი, რუმინეთი, საქართველო, მოლდოვა და საბერძნეთი).

აღნიშნული პროექტი ითვალისწინებს შავი ზღვის აუზის დაცვისა და საზღვაო ნარჩენების შემცირების კოორდინირების ხელშეწყობას თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით და მისი მიზანი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გაუმჯობესებაა.

პროექტის ფარგლებში, სააგენტომ შეიძინა ულტრა-თანამედროვე წყლის პორტატული CTD მოტივტივე სადგური, რომლის საშუალებით ხორციელდება შავი ზღვის წყლის ხარისხის და სხვა მნიშვნელოვანი პარამეტრების პერიოდული მონიტორინგი.

მონაცემების, GPRS კომუნიკაციის მეშვეობით, ზღვის პარამეტრებს ონლაინ რეჟიმში გაზომავს. მონაცემები ხელმისაწვდომი იქნება მეთევზეობის, აკვაკულტურის და წყლის ბიომრავალფეროვნებისა და გარემოს დაბინძურების მონიტორინგის დეპარტამენტებისთვის.

პირველ ეტაპზე, სადგურის საშუალებით განისაზღვრება სამი ძირითადი კომპონენტი: წყლის ელ. გამტარობა, ტემპერატურა და სიღრმე, რაც შესაძლებლობას იძლევა, პირველად საქართველოში, შავი ზღვის აკვატორიაში განხორციელდეს წყლის უწყვეტი მონიტორინგი. აღნიშნული კვლევები, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს თევზის მარაგების შეფასებას და მოდელირებას.

TIMMOD პროექტის განხორციელების ერთ-ერთი მთავარი შედეგია ICT ინსტრუმენტების ნაკრების შექმნა, რომელიც წარმოადგენს TIMMOD-ის საპილოტე სადემონსტრაციო მონიტორინგისა და მოდელირების მონაცემთა გაზიარების პლატფორმაში ინტეგრირებულ web-GIS პლატფორმას.

„აღსანიშნავია, რომ, ამავე პროექტის ფარგლებში, გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტებს საშუალება მიეცათ მონაწილეობა მიეღონ სხვადასხვა საერთაშორისო პრაქტიკულ სწავლებასა თუ სემინარში, რაც ხელს უწყობს მათი შესაძლებლობების გაძლიერებას“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, ნინო თანდილაშვილმა.

აღნიშნული პროექტის ფარგლებში, ქ. ვარნაში, გარემოს ეროვნული სააგენტოს, თევზის რესურსების ინსტიტუტის (IFR, ბულგარეთი), შავი ზღვის-დუნაის კვლევითი და განვითარების ასოციაციის (BDCA,

ბულგარეთი), სალონიკის არისტოტელეს უნივერსიტეტის (AUTH, საბერძნეთი), დუნაის დელტას ეროვნული ინსტიტუტის (DDNI, რუმინეთი) და რეგიონული გარემოსდაცვითი ცენტრი - მოლდოვას (RECM) სპეციალისტების ჩართულობით, საზღვაო კვლევები განხორციელდა. კვლევები შავი ზღვის დასავლეთ სანაპიროზე, ინოვაციური აღჭურვილობის გამოყენებით ბიოლოგიური ნიმუშების შეგროვებასთან ერთად, სხვადასხვა ტრენინგს მოიცავდა. კვლევების ორგანიზატორები იყვნენ პროექტის TIMMOD პარტნიორები - შავი ზღვის-დუნაის კვლევითი და განვითარების ასოციაცია (BDCA) და წამყვანი ბენეფიციარი, თევზის რესურსების ინსტიტუტი (IFR).

პროექტის „ტექნოლოგიური ინოვაციების ხელშეწყობა გარემოს მონიტორინგსა და მოდელირებაში თევზის მარაგებისა და არათევზეული რესურსების შესაფასებლად“ (TIMMOD) ფარგლებში, გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ ბათუმი-გონიოს ყურეში მონიტორინგის ინოვაციური აღჭურვილობის გამოყენებით მნიშვნელოვანი ორ კვირიანი მეორე საპილოტე სადემონსტრაციო სწავლება და საზღვაო გამოკვლევები განახორციელა.

გარდა ამისა, აღნიშნული პროექტის ფარგლებში იგეგმება ეროვნული დისკუსიისა და ვალიდაციის სემინარები, რომლებიც მიმართულია წყლის მონიტორინგის სექტორის ძირითად დაინტერესებულ მხარეებზე.

შავ ზღვაში სადემონტრაციო სწავლების მე-2 ფაზა გაიმართება ქ. ბათუმში. წყლის ხარისხზე და თევზის სიუხვეზე დაკვირვებით შეგროვდება დამატებითი შედეგობრივი მაჩვენებლები, რაც ძალიან მნიშვნელოვანია თევზის მარაგების შესწავლისთვის.

კლიმატის ცვლილების ფონზე, მინის რესურსების დაცვა და ამ მიმართულებით პრევენციული ღონისძიებების გატარება აქტუალური გახდა. აქედან გამომდინარე, გაიზარდა ქარსაფარი ზოლების როლი. აღსანიშნავია, რომ აგრომეტყველების მეთოდებით შესაძლებელია არა მხოლოდ ნიადაგის დაცვა დეგრადაციისა და ქარისმიერი ეროზიისგან, არამედ საჰექტარო მოსავლიანობის გაზრდაც. ეს კი, ძალიან მნიშვნელოვანია ისეთი მცირემინიანი ქვეყნისთვის, როგორც საქართველოა და სადაც შეზღუდულია სავარგულების ფართობების ზრდის შესაძლებლობა. ქარსაფარი ზოლი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობას, საშუალოდ, 30%-ით ზრდის, ამასთან უნარჩუნებს სავარგულებს ტენიანობას და იცავს ნიადაგს დეგრადაციისგან. პირდაპირი დანიშნულების გარდა, ქარსაფარი ზოლებს სხვა ბევრი თანმდევი სიკეთის მოტანა შეუძლია ბუნებისა და ადამიანისთვის.

საქართველომ ქარსაფარი ზოლების აღდგენა/გაშენება პრიორიტეტულ მიმართულებად გამოაცხადა, რასაც ქარსაფარი (მინდორდაცვითი) ზოლების შესახებ კანონის მიღებაც ადასტურებს. კანონის საფუძველზე, დამტკიცდა კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებიც: ქარსაფარი ზოლის სტატუსის მინიჭების, შეწყვეტისა და აღდგენის წესი; ქარსაფარი ზოლის აღდგენის, გაშენების, მოვლის, დაცვისა და მასზე ზედამხედველობის წესი; ქარ-

საფარი (მინდორდაცვითი) ზოლში სპეციალური დანიშნულებით ქრის განხორციელებისას კომპენსაციის გადახდის წესი. ამ ეტაპზე, მიმდინარეობს მუშაობა ქარსაფარი ზოლის აღდგენის, გაშენებისა და მართვის სახელმწიფო პროგრამაზე. დამტკიცდა ქარსაფარი ზოლის ინვენტარიზაციის გეგმა, სადაც წლების, რეგიონებისა და მუნიციპალიტეტების მიხედვით, გაიწერა გამოსავლენი ფართობები. ინვენტარიზაციის პროცესის დასრულება 2025

წლის მარტისთვის არის დაგეგმილი. მდიდარი მემკვიდრეობის მიუხედავად, დღეს, ქარსაფარი ზოლების მიმართულებით, ჩვენ ქვეყანას არასახარბიელო მდგომარეობა აქვს. სხვადასხვა ოფიციალური დოკუმენტის მიხედვით, საქართველოში, დაახლოებით, 11 500 ჰექტარი სასოფლო-სამეურნეო მინის ნაკვეთია, სადაც გაშენებული იყო ქარსაფარი ზოლები. დღეისათვის, ამ ფართობების დაახლოებით 80% განადგურებულია. ამ ეტაპზე, მინის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნულ სააგენტოში მიმდინარეობს ქარსაფარი ზოლების ინვენტარიზაციის სამუშაოები, რომელიც წელს, გეგმის მიხედვით, საგარეჯოსა და მარნეულის მუნიციპალიტეტებში უნდა განხორციელდეს. აღნიშნულ ორ მუნიციპალიტეტში, ჯამურად, 880 ჰა-ზე მოხდება არსებული, დეგრადირებული და განადგურებული ქარსაფარი ზოლების გამოვლენა, არსებული მცენარეების სახეობრივი შემადგენლობისა და ხნოვანების სტრუქტურის განსაზღვრა და საკადასტრო აზომვითი ნახაზების მომზადება. პარალელურ რეჟიმში, თელავის მუნიციპალიტეტში, საპილოტე პროექტის ფარგლებში უკვე ინვენტარიზებული 1 446 ქარსაფარი ზოლისთვის, საერთო ფართობით 355.08 ჰა, მიმდინარეობს ქარსაფარის სტატუსის მინიჭება (701 ნაკვეთი) და საჯარო რეესტრში რეგისტრაცია. 738 ნაკვეთზე უკვე დარეგისტრირდა სახელმწიფო საკუთრების უფლება. მინის (უძრავი ქონების) ამონაწერში და შესაბამის საკადასტრო გეგმაზე, გაჩნდა ქარსაფარი ზოლის მითითება და გეგმაზე დასაბამი პირობითი აღნიშვნა. ინვენტარიზაციამ აჩვენა, რომ რამდენიმე ათეული მინის ნაკვეთი, სადაც არსებობდა ქარსაფარი ზოლი, კერძო საკუთრებაშია მოქცეული. შესაკუთრებთან მიმდინარეობს მოლაპარაკება მათი თანხმობისთვის, რათა მინის ნაკვეთებს ქარსაფარის სტატუსი შეუნარჩუნდეს და

კვლავ მოხდეს აღნიშნულ ტერიტორიებზე ქარსაფარების აღდგენა-გაშენება. მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის თანახმად, ქონების გადასახადისაგან გათავისუფლებულია ქარსაფარი (მინდორდაცვითი) ზოლის სტატუსის მქონე მინის ნაკვეთი. თელავის მუნიციპალიტეტში ჩატარებული ინვენტარიზაცია სააგენტოსთვის მნიშვნელოვანი გამოცდილება იყო. პროცესი აქტიურად გაგრძელდება და მთელი ქვეყნის ტერიტორიას მოიცავს. ამ კუთხით არსებული სრული სურათის გამოვლენის შემდეგ, თითოეული ნაკვეთის დონეზე, მოხდება ქარსაფარების აღდგენა-რეაბილიტაციისთვის სამეურნეო ღონისძიებების გეგმის შემუშავება. კანონის თანახმად, ქარსაფარის გაშენება შესაძლებელია ისეთ ტერიტორიაზეც, სადაც მანამდე არ ყოფილა. დაინტერესებული პირის მოთხოვნით, სააგენტო ჩაატარებს სპეციალურ მოკვლევას, რომლის შედეგების გათვალისწინებით შემუშავდება ქარსაფარი ზოლის გაშენების გეგმა. სააგენტოსთან შეთანხმებით, დაინტერესებული პირი შეძლებს გააშენოს ქარსაფარი ზოლი, შესაძლოა სახელმწიფოს მხარდაჭერითაც და უზრუნველყოს მისი მოვლა და დაცვა. მინის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტო უზრუნველყოფს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქარსაფარი ზოლის მოვლისა და დაცვის ღონისძიებების განხორციელებას, ქარსაფარი ზოლის მუნიციპალიტეტისთვის საკუთრებაში გადაცემამდე. სპეციალური ხელშეკრულების საფუძველზე, სამეურნეო მიზნით გამოყენებისთვის, სარგებლობის უფლებით ქარსაფარის გადაცემა შეიძლება ნებისმიერი დაინტერესებული პირისთვის. ქარსაფარების მოვლისა და დაცვის პროცესში ძალიან მნიშვნელოვანია ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობა, რისთვისაც აუცილებელია ამ მიმართულებით მათი ცნობიერების ამაღლება.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში, მავნებელი მწერის - მბეჭდავი ქერქიჭამიას წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებს ახორციელებს

2022 წლის გაზაფხულზე, ეროვნულმა სატყეო სააგენტომ, სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში (ბორჯომი, ბაკურიანი, ახალციხე, ადიგენი, ასპინძა), 3 000 -მდე ფერომონიანი მწერმჭერი განათავსა, რომლის საშუალებითაც მავნებლის რიცხოვნობის კონტროლი და მუდმივი მონიტორინგი ხორციელდება. მბეჭდავი ქერქიჭამია - მავნე მწერი სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში გასული საუკუნის 50-იანი წლებიდან გავრცელდა და დიდი ზიანი მოუტანა ნაძვნარ კორუმებს. ხმობის ინტენსივობის მომა-

ტება 2011 წლიდან ფიქსირდება, ხოლო ბრძოლის ღონისძიებებს ეროვნული სატყეო სააგენტო 26 000 ჰა ფართობზე 2013 წლიდან ახორციელებს. მწერმჭერების მონიტორინგი ყოველ 10 - 14 დღეში ხორციელდება. ხდება დაჭერილი მწერების აღრიცხვა და განადგურება. 2021 წლის მონიტორინგის შედეგებზე დაყრდნობით, მავნე მწერის რიცხოვნობა და ხმობის ინტენსივობა მკვეთრად შემცირებულია. 2013-2022 წლებში, დაჭერილი და განადგურებულია 26 მილიონამდე ქერქიჭამია.

გარდა აღნიშნული ღონისძიებისა, აუცილებელია ხმელი და დაავადებული ხეების ფართობიდან გამოტანა, რაც სანიტარული ქრების საშუალებით ხდება. აღსანიშნავია, რომ ეროვნული სატყეო სააგენტო, სანიტარული ქრების პარალელურად, ქრავალილი ფართობების აღდგენის ღონისძიებებსაც ახორციელებს. ბორჯომის პლატო მავნებლით ყველაზე მეტად არის დაზიანებული. ტერიტორი-

ის დასახლებულ პუნქტთან სიახლოვის გამო, პლატო ძირითადი სარეკრიაციო ზონაა და მნიშვნელოვანია მისი გადარჩენა როგორც ეკოლოგიური მდგომარეობის შენარჩუნების, ასევე, რეგიონის ტურისტული პოტენციალის გაუმჯობესების მიზნით. მონიტორინგის შედეგების საფუძველზე, სატყეო სააგენტო ტყის მოვლისა და აღდგენის კომპლექსური ღონისძიებების განხორციელებას მომდევნო წლებშიც გეგმავს.

საქართველოში დარეგისტრირებული ადგილწარმოშობის დასახელებები

საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრში „საქპატენტი“ ამჟამად ადგილწარმოშობის დასახელების 25 ღვინოა დარეგისტრირებული: „ქინძმარაული“, „მანავი“, „კახეთი“, „ნაფარეული“, „თელიანი“, „მუკუზანი“, „ნინანდალი“, „ახაშენი“, „გურჯაანი“, „ხვანჭკარა“, „ატენი“, „სვირი“, „ვაზისუბანი“, „კარდენახი“, „ტიბაანი“, „ტვიში“, „ყვარელი“, „კოტეხი“, „ხაშმის საფერავი“, „ბოლნისი“, „სალხინოს ოჯალეში“, „ახმეტა“, „წარაფი“, „ახოები“ და „მალრაანის ქისი“.

„ქართული ღვინის ადგილწარმოშობის დასახელების სისტემის განვითარებისა და ქართული ღვინის აღნიშვნების დაცვის ხელშეწყობის პროგრამის“ ფარგლებში, ღვინის ეროვნული სააგენტო აქტიურად მონაწილეობს ღვინის ადგილწარმოშობის დასახელების წარმოების სპეციფიკაციის მომზადებასა და რეგისტრაციასთან დაკავშირებულ სხვა ტექნიკურ საკითხებში.

ადგილწარმოშობის დასახელებების მრავალფეროვნება ქართული ღვინის უნიკალურობაზე მიუთითებს, რაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მისი პოპულარიზაციის, ცნობადობისა და საექსპორტო პოტენციალის ზრდის კუთხით. ასევე უზრუნველყოფს მის დაცვას საერთაშორისო მასშტაბით ყველა იმ ხელშეკრულებისა და კონვენციის საფუძველზე, რომელსაც საქართველო არის მიერთებული, ან ხელი აქვს მოწერილი.

ხაშმის საფერავი

„ხაშმის საფერავი“ წითელი მშრალი ღვინოა. შეიძლება დამზადდეს მხოლოდ ხაშმის მიკროზონაში მონეული საფერავის ჯიშის ყურძნიდან.

მუქი წითელი, ასაკის შესაბამისი ნიუანსით; უზადო, მიკრობიოლოგიურად ჯანსაღი, სხეულიანი, ხავერდოვანი და ჰარმონიული, მკვეთრად გამოხატული ჯიშური არომატით; ხაშმის მიკროზონა საგარეჯოს ადმინისტრაციულ რაიონში, ცივ-გომბორის ქედის სამხრეთ-დასავლეთ ფერდობზე მდინარე ივრის მარცხენა სანაპიროზე, ხაშმის მიკროზონა მოიცავს სოფელ ხაშმს. მშრალი სუბტროპიკულიდან ზომიერად ნოტიო სუბტროპიკულზე გარდამავალი კლიმატი, ყავისფერი კარბონატული ნიადაგები, საფერავის ჯიშის ვაზის მიერ ამ მიკროზონაში გამოვლენილი გამორჩეული თვისებები განსაზღვრავს ღვინო „ხაშმის საფერავის“ განსაკუთრებულ ღირსებას.

ბოლნისი

„ბოლნისი“ მშრალი ღვინოა, რომელიც შეიძლება იყოს თეთრი, ქარვისფერი, წითელი და ვარდისფერი.

„ბოლნისი“ თეთრი ღვინოა, უზადო, გემოზე ნაზი, რბილი, ჰარმონიული, ხალისიანი, დახვეწილი, მინდვრის ყვავილების ტონებით, დავარგებისას ღვინოს უვითარდება მკვეთრად გამოხატული ბუკეტი ხილის ტონებით.

„ბოლნისი“ წითელი მუქი წითელი; უზადო, გემოზე სავსე, ექსტრაქტული, ხავერდოვანი, ჰარმონიული. დავარგებისას უვითარდება მკვეთრად გამოხატული ბუკეტი ხილის ტონებით;

„ბოლნისი“ ვარდისფერი; უზადო, გემოზე ნაზი, რბილი, ჰარმონიული, ხალისიანი, დახვეწილი, მინდვრის ყვავილების ტონებით;

„ბოლნისი“ ქარვისფერი მუქი ქარვისფერიდან ჩაისფრამდე; გემო და არომატი რთული,

კარგად გამოხატული ჯიშური არომატით ხილის ტონებით, სხეულიანი, ენერგიული, ექსტრაქტული, ხავერდოვანი კარგად განვითარებული ბუკეტით;

სალხინოს ოჯალეში

„სალხინოს ოჯალეში“ წითელი მშრალი ღვინოა. შეიძლება დამზადდეს მხოლოდ სალხინოს მიკროზონაში მონეული ოჯალეშის ჯიშის ყურძნიდან.

ფერი - მუქი ბრონისფერი მენამული შეფერილობით; გემოზე სავსე, დახვეწილი, ხალისიანი, ექსტრაქტული და ჰარმონიული. დავარგებისას უვითარდება მკვეთრად გამოხატული ბუკეტი ხილის ტონებით; სალხინოს მიკროზონა მდებარეობს მარტვილის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში, მდინარე ტხურის მარცხენა სანაპიროდან ჩრდილო-აღმოსავლეთით ქვიბიის მთების კალთებამდე. სამხრეთ-აღმოსავლეთით მას ეკვრის სოფლები გაჭედილი და ბალდა, ხოლო ჩრდილოეთით - ნობულევი. სამხრეთ-დასავლეთით დიდი ჭყონისა და ტალერისაგან ჰყოფს მდ. ტხური. ტერიტორიაზე გავრცელებული ზემოთ ჩამოთვლილი ნიადაგები, კლიმატურ პირობებთან ერთად, საშუალებას იძლევა წარმოებული იქნეს მაღალი ხარისხის ღვინო „სალხინოს ოჯალეში“.

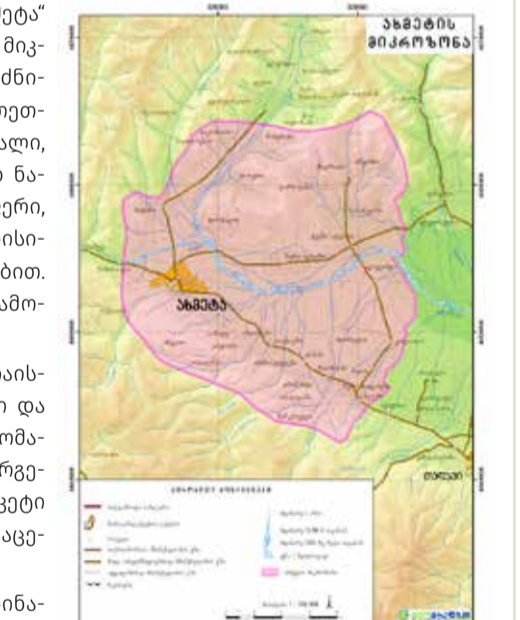

ახმეტა (ახმეტის მწვანე)

„ახმეტა“ თეთრი ან ქარვისფერი ღვინოა. „ახმეტა“ თეთრი შეიძლება დამზადდეს მხოლოდ ახმეტის მიკროზონაში მონეული კახური მწვანის ჯიშის ყურძნიდან და დაუშვებელია სხვა ჯიშების გამოყენება. თეთრი შაქრიანობის მიხედვით შეიძლება იყოს მშრალი, ბუნებრივად ნახევრად მშრალი და ბუნებრივად ნახევრადტკბილი. მშრალი ღვინო - ღია ჩალისფერი, უზადო, გემოზე ნაზი, რბილი, ჰარმონიული, ხალისიანი, დახვეწილი, მინდვრის ყვავილების ტონებით. დავარგებისას ღვინოს უვითარდება მკვეთრად გამოხატული ბუკეტი ხილის ტონებით;

„ახმეტა“ ქარვისფერი მუქი ქარვისფერიდან ჩაისფრამდე. სხეულიანი, ენერგიული, ექსტრაქტული და ხავერდოვანი, კარგად გამოხატული ჯიშური არომატით, ზომიერი და რბილი სიმწვარით. დავარგებისას უვითარდება მკვეთრად გამოხატული ბუკეტი ხილის ტონებით; უნდა ახასიათებდეს ჭაჭაზე მაცერაციის დამახასიათებელი მთრიმლაკი გემო;

„ახმეტის“ მიკროზონა მდებარეობს კახეთში, მდინარე ალაზნის ზედა წელში.

წარაფი

„წარაფი“ ქარვისფერი მშრალი ღვინოა. მზადდება მხოლოდ წარაფის მიკროზონაში მონეული რქანთელის ჯიშის ყურძნიდან. მუქი ქარვისფერიდან ჩალისფრამდე; სხეულიანი, ენერგიული, ექსტრაქტული და ხავერდოვანი, კარგად გამოხატული ჯიშური არომატით, ზომიერი და რბილი სიმწვარით, რაც მის ტიპიურობას განაპირობებს. დავარგებისას ღვინოს უვითარდება მკვეთრად გამოხატული ბუკეტი ხილის ტონებით;

„წარაფის“ მიკროზონა მდებარეობს გურჯაანის რაიონის სოფ. კარდენახის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე, წარაფის მიკროზონა მოქცეულია კარდენახის მიკროზონის ფარგლებში.

მიკროზონის გეოგრაფიული მდებარეობა, ზომიერად ცივი ზამთარი და ცხელი ზაფხული, ატმოსფერული ნალექების ზომიერი რაოდენობა, აქტიურ ტემპერატურათა ჯამის საკმაოდ მაღალი მაჩვენებელი, ტყის ყავისფერი, ნეშომპალა-კარბონატული ნიადაგების, ვაზის ჯიშების ამ მიკროზონაში გამოვლენილი განსაკუთრებული თვისებები განაპირობებს ღვინო „წარაფის“ მაღალ რეპუტაციას.

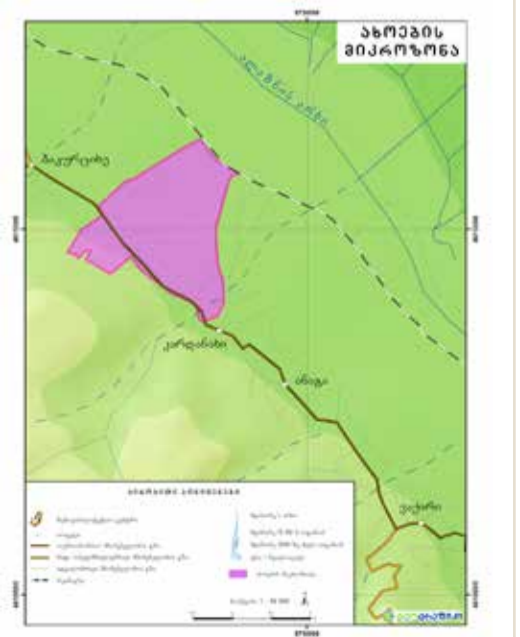
ახოები

„ახოები“ წითელი მშრალი ღვინოა, შეიძლება დამზადდეს მხოლოდ ახოების მიკროზონაში მონეული საფერავის ან საფერავი ბუდეშურის ჯიშის ყურძნიდან.

უზადო, გემოზე სავსე, ექსტრაქტული, ხავერდოვანი, ჰარმონიული, დავარგებისას უვითარდება მკვეთრად გამოხატული ბუკეტი ხილის ტონებით.

„ახოების“ მიკროზონა მდებარეობს გურჯაანის რაიონის სოფელ კარდენახის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე, მდინარე ალაზნის მარჯვენა სანაპიროზე.

მიკროზონა მოქცეულია კარდენახის მიკროზონის ფარგლებში.

გაგრძელება იხილეთ შემდეგ ნომერში

აშშ-ში ქართული ღვინის პოპულარიზაციის მხარდაჭერა აშშ-ში გახდის

ღვინის ეროვნული სააგენტოს ორგანიზებითა და ფინანსური მხარდაჭერით, 2022 წელს, ამერიკის შეერთებულ შტატებში ქართული ღვინის მარკეტინგულ კამპანიას „Colangelo & Partners“ უხელმძღვანელებს.

„Colangelo & Partners“ ერთ-ერთი უმსხვილესი მარკეტინგული კომპანიაა, რომელიც ამერიკის ბაზარზე 14 წელზე მეტია ოპერირებს.

2022 წელს, ქართული ღვინის მარკეტინგული კამპანიის ფარგლებში, კომპანიის Colangelo & Partners ორგანიზებით, ამერიკის შეერთებულ შტატებში დაგეგმილი ქართული ღვინის მარკეტინგული კამპანია იმ სტრატეგიულ მიმართულებებს მოიცავს, რაზეც უნდა უზრუნველყოს ქართული ღვინის ცნობადობის და აშშ-ის ბაზარზე ქართული ღვინოზე მოთხოვნის გაზრდა. კამპანიის ფარგლებში გათვა-

ლისწინებულია მედია საშუალებებთან აქტიური კომუნიკაცია, სემინარები, ვებინარები, სასწავლო ღონისძიებები, გაყიდვების ხელშეწყობი აქტივობები.

ღვინის მოხმარების ზრდის ტენდენციების გათვალისწინებით, ამერიკის შეერთებული შტატები ქართული ღვინის ექსპორტისთვის მნიშვნელოვანი და სტრატეგიულ ბაზარს წარმოადგენს, სადაც 2021 წელს დაფიქსირდა ექსპორტის ისტორიული მაქსიმუმი - 1 მილიონზე მეტი ბოთლი ღვინო. ამასთან, აშშ-ის ბაზარი ქართული ღვინისთვის ერთ-ერთი ყველაზე მაღალფასიანი სეგმენტია, სა-

დაც ქართული ღვინის ერთი ლიტრის ფასი 6 აშშ დოლარს აღემატება.

აღსანიშნავია, რომ ქართული ღვინო ამერიკის ბაზარზე სულ უფრო პოპულარული ხდება, სულ უფრო მეტი მოხმარებელი აგემოვნებს მას, განსაკუთრებული პოპულარობით ქვეყრის ღვინო სარგებლობს.

ბოლნისში, მევენახე-მელვინეების პირველი ფორუმის გახიზნა

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე იური ნოზაძე ბოლნისში, ადგილობრივი მევენახე-მელვინეების პირველ ფორუმს დაესწრო, რომელიც მეღვინეთა გაერთიანების „ღვინო ბოლნისი“ ორგანიზებით და ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერიის და კომპანიის „არემჯი“ მხარდაჭერით გაიმართა.

ბოლნისში მომხდელი საფლანგის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორმა, ლევან უკმაჯურიძემ და ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარის მოადგილემ, ზურაბ ვაჭარაძემ მიიღეს. მინისტრის მოადგილემ ფორუმის მონაწილეებს სიტყვით მიმართა და იმ ღონისძიებების მნიშვნელობაზე ისაუბრა, რომელსაც სახელმწიფო მევენახეობა-მელვინეობის დარგის განვითარებისა და ქართული ღვინის პოპულარიზაციის მიზნით ახორციელებს. „იმედი მაქვს, რომ ბოლნისური ღვინოები პოპულარული გახდება არა მხოლოდ საქართველოში, არამედ საერთაშორისო ბაზრებზე. სახელმწიფო ბევრ

პროგრამას ახორციელებს მეღვინეობა-მევენახეობის დარგის განვითარების მხარდასაჭერად. ჩვენთვის ნომერ პირველი ამოცანა ბაზრების დივერსიფიკაციაა, რაზეც სახელმწიფო, ღვინის მწარმოებელ კომპანიებთან ერთად, ბევრს მუშაობს“, - აღნიშნა იური ნოზაძემ. ფორუმზე, „ღვინო ბოლნისის“ დამფუძნებელმა, გურამ ავქოფაშვილმა ორგანიზაციის ფარგლებში განხორციელებული ღონისძიებების შესახებ ისაუბრა. მისი ინფორმაციით, ადგილობრივი ღვინის 43 მარანი წელიწადში 200 ათასამდე ბოთლ ღვინოს აწარმოებს.

„უკანასკნელ წლებში გაიზარდა ადგილობრივი მარნების რაოდენობა, ამასთან ერთად, გაუმჯობესდა ღვინის ხარისხი. მარტის თვეში, პოლონეთში, ქალაქ კატოვიცაში გავმართეთ ბოლნისური ღვინოების გამოფენა-დეგუსტაცია, სადაც 25 მცირე ტიპის ბოლნისური მარნის 70-მდე სახეობის ღვინო იყო წარმოდგენილი. ღონისძიება წარმატებული აღმოჩნდა - ჩვენი ღვინოების შექმნის სურვილი გამოითქვა იმპორტიორების მხრიდან. წელს პირველად განვახორციელებთ ექსპორტს პოლონეთის ბაზარზე“, - აღნიშნა გურამ ავქოფაშვილმა. ფორუმის მონაწილე იმ მეღვინეებმა, რომლებიც ამ დრომდე არ არიან გაერთიანების „ღვინო ბოლნისი“ წევრები, ინფორმაცია მიიღეს იმ მხარდაჭერის

შესახებ, რომელიც თითოეულ მეღვინეს შეუძლია მიიღოს გაერთიანების წევრობის შემთხვევაში. ფორუმზე გამოვლინდა 16 მეღვინე, რომლებსაც საუკეთესო ღვინოების წარმოებისთვის, უმაღლესი ხარისხის მუხის კასრები გადაეცათ. კომპანიის „არემჯი“ წარმომადგენლების ინფორმაციით, მიმდინარეობს ქართულ-გერმანული ღვინის სახლის რესტავრაცია-რეაბილიტაცია, რომელსაც „არემჯის“ მხარდაჭერით, სამხრეთ კავკასიაში გერმანული კულტურული მემკვიდრეობის კავშირი ახორციელებს. სამუშაოები წლის ბოლოსთვის დასრულდება. ეს იქნება ადგილი, სადაც ქალაქში ჩამოსული სტუმრები საუკეთესო ბოლნისურ ღვინოებს გაეცნობიან.

2018 წლიდან, მეღვინეთა გაერთიანების „ღვინო ბოლნისი“, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის და კომპანიის „არემჯი“ მხარდაჭერით, არაერთი საინტერესო და სასარგებლო პროექტი განხორციელდა. თანამშრომლობის შედეგად, ბოლნისური მარნები აქტიურად მონაწილეობენ ადგილობრივ და საერთაშორისო გამოფენა-კონკურსებში, საგანმანათლებლო კურსებსა და სემინარებში, იღებენ მარკეტინგულ მხარდაჭერას, რათა ადგილობრივ და საერთაშორისო მოხმარებლებს უმაღლესი ხარისხის ბოლნისური ღვინოები შესთავაზონ.

ჩაქა-ღვინის მსიჩა მარნის წარმომადგენლებს პროფესიული სასწავლო კურსი ჩაუტარდა

ერთკვირიანი პროფესიული სასწავლო კურსი თბილისში გაიმართა. მონაწილეებმა სხვადასხვა ტექნიკურ და საკანონ-

მდებლო საკითხზე, მათ შორის, ეტიკეტირება, ღვინისა და ალკოჰოლიანი სასმელების რეგულაციები, სერტიფიკა-

რება, ინსპექტირება, საბაჟო პროცედურები, ღვინის დეგუსტაციის საფუძვლები, საერთაშორისო შეფასების სისტემები WSET/OIV, მარკეტინგული ინსტრუმენტები და სხვა ინფორმაცია დარგის სპეციალისტებისგან მიიღეს. აღნიშნულ საკითხების საფუძვლიანი ცოდნა უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია მცირე მარნების ეფექტიანად ფუნქციონირებისთვის. პროფესიული სასწავლო კურსის დასრულების შემდეგ, მონაწილეებს სერტიფიკატი ღვინის ეროვნული სააგენტოს მარკეტინგისა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის უფროსმა, თამარ მეტრეველმა გადასცა.

პროფესიული სასწავლო კურსი შპს „ღვინის ლაბორატორიისა“ და შპს „ჯი ეს სერვის გრუპის“ ორგანიზებითა და ჩართულობით გაიმართა. აღსანიშნავია, რომ, ღვინის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერით, ამბროლაურში, რაჭა-ლეჩხუმის ღვინის ფესტივალი იგეგმება, რომლის ფარგლებში, რაჭა-ლეჩხუმის ღვინის საწარმოებისა და მცირე მარნების წარმომადგენლებს შესაძლებლობა ექნებათ საკუთარი პროდუქცია შესთავაზონ ფესტივალზე მონაწილე ვეროპელ იმპორტიორებსა და ქართველ ექსპორტიორებს, რომლებიც რეგიონის ღვინის პოპულარიზაციით არიან დაინტერესებულნი.

ღვინის ეროვნული სააგენტოს შესაბამისი სამსახურები ღვინისა და ალკოჰოლიანი სასმელების ხარისხის კონტროლს უწყვეტ რეჟიმში ახორციელებენ

ღვინისა და ალკოჰოლიანი სასმელების ხარისხის კონტროლის მიზნით, 2022 წლის პირველ კვარტალში ინსპექტირება განხორციელდა ღვინის 25 კომპანიაში, აღებული იყო 83 ნიმუში, სერტიფიკა-

ტის გაცემაზე უარი ეთქვა 6 კომპანიას. საინსპექციო კონტროლი სერტიფიკაციისათვის წარდგენილი საექსპორტო ალკოჰოლიანი სასმელის ან სპირტის ნიმუშის ლოტთან (ბოთლში დაფასობული ღვინის პარტია) შესაბამისობის დადგენას გულისხმობს. გაფორმების ეკონომიკურ ზონაში საერთაშორისო აუდიტორული კომპანიების „Bureau Veritas“ და „SGS“-ის მიერ ინსპექტირება განხორციელდა 14 კომპანიაში, სერტიფიკატი გაუქმდა და ექსპორტზე უარი ეთქვა ღვინის 1 კომპანიას.

რაც შეეხება ალკოჰოლური სასმელების ორგანოლეპტიკურ ტესტირებას, ჩატარდა 60 დეგუსტაცია. შემოვიდა 2585 ნიმუში. დადებითად შეფასდა 2445 ნიმუში, უარყოფითად - 140. ღვინის ეროვნული სააგენტოს საქმიანობის ერთ-ერთი უმთავრესი მიზანი ქართული ღვინის მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფის ხელშეწყობაა. სააგენტო აქტიურად მუშაობს იმისათვის, რომ ათეულ მილიონობით წარმოებული ბოთლი ქართული ღვინო საერთაშორისო სტანდარტებს აკმაყოფილებდეს.

მწარმოებლის გაფართოებული ვალდებულება

პასუხისმგებელიანი ბიზნესი ჯანსაღი გარემოსთვის

თუ ხარ მწარმოებელი ან/და იმპორტიორი და საქართველოს ბაზარზე განათავსებ:

- ელექტრო და ელექტრონულ მოწყობილობებს (ახალი და მეორადი)
- ნარჩენ ზეთებს
- საბურავებს (ახალი და მეორადი)
- ბატარეებსა და აკუმულატორებს
- გეკისრება მწარმოებლის გაფართოებული ვალდებულება (მგვ) და აუცილებელია, დარეგისტრირდე მგვ-ის რეესტრში - <https://waste.mepa.gov.ge>

2022 წლის 1 ივლისიდან მგვ-ის დაქვემდებარებული პროდუქტის მწარმოებელი/იმპორტიორი ვერ განახორციელებს

ბაზარზე განთავსებას, მათ შორის იმპორტს, თუ არ იქნება რეგისტრირებული მგვ-ის რეესტრში და ასევე, არ განეწიანდება მგვ-ის ორგანიზაციაში.

2022 წლის 1 ივლისიდან მწარმოებლის გაფართოებულ ვალდებულებას დაქვემდებარებული პროდუქციის დისტრიბუტორები ვალდებული არიან, ბაზარზე არ განათავსონ იმ მწარმოებლების მიერ მოწოდებული პროდუქტები, რომლებიც არ არიან რეგისტრირებული მგვ რეესტრში და არ არიან მგვ-ის ორგანიზაციის წევრები.

რა არის მგვ?

გარემოსდაცვითი მიდგომა და მწარმოებლისთვის დაკისრებული ვალდებულება იმ პროდუქტზე, რომელიც მოხმარების შემდეგ ეტაპზე ხდება სპეციფიკური ნარჩენი და სჭირდება განსაკუთრებული მიდგომა რეციკლირების ან/და აღდგენისათვის.

როგორ მწარმოებელს/იმპორტიორს ეხება მგვ?

მწარმოებელს ან/და იმპორტიორს, ელექტრო და ელექტრონული მოწყობილობებს (ახალი და მეორადი), ნარჩენ ზეთებს, საბურავებს (ახალი და მეორადი), ბატარეებსა და აკუმულატორებს მათი გაყიდვის ფორმის მიუხედავად.

რა ვალდებულება აქვს მწარმოებელს/იმპორტიორს?

- 1 ივნისამდე დარეგისტრირდეს მგვ-ის რეესტრში - <https://waste.mepa.gov.ge>
- შექმნას არამომგებიანი მგვ-ის ორგანიზაცია ინდივიდუალურად ან განეწიანდეს შექმნილ კოლექტიურ სქემაში

- მგვ-ის ორგანიზაციის ავტორიზაციისათვის მიმართოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

რა ვალდებულება აქვს მგვ-ის ორგანიზაციას?

- საქართველოს მასშტაბით სეპარირებულად შეაგროვოს, გადაამუშაოს, აღადგინოს და მიაღწიოს რეციკლირების/აღდგენის მაჩვენებლებს სპეციფიკური ნარჩენების ნაკადების შესაბამისად.
- უზრუნველყოს წარმოქმნილი ნარჩენების რეციკლირების წინასწარი წილობრივი ფინანსური შენატანის განხორციელება მგვ ორგანიზაციაში.

მწარმოებლის გაფართოებული ვალდებულების დანერგვის მიზნით, საქართველოს მთავრობის მიერ 2020 წლის 25 მაისს მიღებული იქნა 4 ტექნიკური რეგლამენტი, რომელიც განსაზღვრავს მგვ-ის სქემაში ჩართული ყველა მხარის უფლება-მოვალეობებს:

- ბატარეებისა და აკუმულატორების ნარჩენების მართვის შესახებ (N2324)
- საბურავების ნარჩენების მართვის შესახებ (N2325)
- ელექტრო და ელექტრონული მოწყობილობების ნარჩენების მართვის შესახებ (N2326)
- ნარჩენი ზეთების მართვის შესახებ (N2327)

რას უწყობს ხელს მგვ?

- ნარჩენების სეპარირებულ შეგროვებას და რესურსად გამოყენებას
- ნაგავსაყრელებზე განთავსებული ნარჩენების რაოდენობის შემცირებას
- სახიფათო ნარჩენების უსაფრთხო დამუშავებას
- ახალი სანარმოებისა და სამუშაო ადგილების შექმნას
- ადამიანის ჯანმრთელობასა და გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების შემცირებას

რა რაოდენობის ჯარიმის გადახდა უნევთ გარემოს დამბინძურებლებს

ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემები თითქმის ყველა ქვეყანაშია. საყოფაცხოვრებო და სამრეწველო ნარჩენებით გარემოს დაბინძურება სხვადასხვა დაავადებისა და ეპიდემიის გამომწვევი მიზეზია. სწორედ ამიტომ აუცილებელია ნარჩენების ინტეგრირებული მართვის მიდგომის სისტემური დანერგვა, რომელიც ნარჩენების წარმოქმნის შემცირებასთან ერთად, გადასამუშავებლად ნარჩენების დახარისხებულად შეგროვებას გულისხმობს.

ამ მიზნით, საქართველოში, 2015 წლიდან მოქმედებს „ნარჩენების მართვის კოდექსი“, რომელიც ევროკავშირთან გაფორმებული ასოციაციის შესახებ შეთანხმებით გათვალისწინებული დირექტივებისა და რეგულაციების მოთხოვნებს ეფუძნება. მნიშვნელოვანია კოდექსის აღსრულება, სამართალდარღვევების დროული გამოვლენა, აღმოფხვრა და პრევენცია. საქართველოში, ნარჩენების მართვის სახელმწიფო კონტროლს (გარდა ბირთვული და რადიაციული ნარჩენებისა), გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საქვეუწყებო დაწესებულება - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი ახორციელებს. დეპარტამენტის თანამშრომლები თითოეულ სამართალდარღვევაზე შესაბამის რეაგირებას ახდენენ.

ნარჩენების მართვის კოდექსის დარღვევის 4 თვის სიახისიკა

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა, 2022 წლის 01 იანვრიდან 30 აპრილის ჩათვლით, ნარჩენების მართვის კოდექსის 801 ფაქტი გამოავლინეს. ნარჩენების მართვის კოდექსის დარღვევის ყველაზე მეტი - 233 ფაქტი დაფიქსირდა აჭარაში. მცხეთა-მთიანეთში გამოვლენილია 76 სამართალდარღვევა, კახეთში - 75, სა-

მცხე-ჯავახეთში - 70, ქვემო ქართლში - 69, სამეგრელო-ზემო სვანეთში - 62, იმერეთში - 60, შიდა ქართლში - 26, გურიაში - 18, რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთში კი - 5. 2022 წლის იანვარ-აპრილში, ნარჩენების მართვის კოდექსის 107 ფაქტია გამოვლენილი თბილისში.

რაც შეეხება სამართალდარღვევების შინაარსს - ყველაზე მეტი - 387, მუნიციპალური ნარჩენით გარემოს დანაგვიანების ფაქტია. მუნიციპალური არასახიფათო ნარჩენის ღია წესით ან არადანიშნულების საწვავ დანადგარში დანვა - 137 ფაქტი, სამშენებლო ან/და სხვა ინერტული ნარჩენით გარემოს დაბინძურება - 54, ფეკალური მასით ან კანალიზაციის ნარჩენით ტერიტორიის დაბინძურება - 23, ცხოველის სხეულის ნარჩენით (მათ შორის, სასაკლაოდან) გარემოს დანაგვიანება - 12, სახიფათო ნარჩენებით გარემოს დანაგვიანება ან სხვა ქმედება, ჩადენილი ნარჩენების შეგროვების კონტეინერის გარეთ, აგრეთვე სამწარმოო საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენების არადანიშნულების კონტეინერში (მათ შორის მუნიციპალური არასახიფათო ნარჩენების კონტეინერში) მოთავსება - 10, საბურავით გარემოს დანაგვიანება - 8, დიდი მოცულობის ნარჩენით

(მათ შორის, სატრანსპორტო საშუალებების, ელექტრო ან ელექტროტექნიკური დანადგარის, სამშენებლო დანადგარის ან სხვა მსგავსი მოწყობილობის ნარჩენით) გარემოს დანაგვიანება - 6, სახიფათო ნარჩენების საკანალიზაციო სისტემაში ან მიწისქვეშა ან/და ზედაპირულ წყლებში ჩაშვება - 3, სახიფათო ნარჩენების გარემოსდაცვითი გადანაცვების მქონე ინსინერატორის გარეთ დაწვა - 2, 2 კგ-მდე ბატარეის, აკუმულატორის, ელექტრონათურის, ელექტროსაქონლის, გრაფიტის ელექტროდის, ბასრი ან მჩხვლეთავი საგნის ნარჩენით გარემოს დანაგვიანება - 1, სხვა სამართალდარღვევა - 158 ფაქტი.

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა თითოეულ სამართალდარღვევაზე შესაბამისი რეაგირება მოახდინეს, სამართალდამრღვევების მიმართ საჯარო რეპრესიები ან ოქმები შეადგინეს.

ნარჩენების მართვის კოდექსის დარღვევისთვის სამართალდამრღვევი 80-30 000 ლარით ჯარიმდება

ნარჩენების მართვის კოდექსის დარღვევისთვის, ნარჩენების მართვის კოდექსის თანახმად, ჯარიმები, სამართალდარღვევის შინაარსიდან გამომდინარე, 80-დან 30 000 ლარამდე მერყეობს. ჯარიმები განსხვავდება იმის მიხედვითაც, სამართალდამრღვევი ფიზიკური პირია თუ იურიდიული. თუ მოქალაქე გარემოს 2კგ-მდე მუნიციპალური ნარჩენით დაანაგვიანებს, 80 ლარის ოდენობის ჯარიმის გადახდა მოუწევს. სამართალდარღვევის განმეორების შემთხვევაში კი, ჯარიმა 200 ლარია. იგივე ქმედება, ჩადენილი ავტოსატრანსპორტო საშუალებიდან, მძღოლის, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის შემთხვევაში კი - დამრღვევის 250 ლარით დაჯარიმებას გამოიწვევს. თუ მსგავსი სამართალდარღვევა დაფიქსირდა ვიდეო ან ფოტოფირზე, ჯარიმის გადახდა დაეკისრება ავტომობილის მესაკუთრეს (გამონაკლისია საზოგადოებრივი ტრანსპორტი). 5 ერთეულამდე საბურავით (გარდა ველოსიპედის საბურავისა) გარემოს დანაგვიანებაზე ჯარიმა 500 ლარია. თუ საბურავების რაოდენობა 5 ან მეტია, მაშინ სამართალდამრღვევს 2000 ლარის გადახდა მოუწევს. თუ მოქალაქე გარემოს 2 კგ-მდე ბატარეით, აკუმულატორით, ელექტრონათურით, ელექტროსაქონლით, გრაფიტის ელექტროდით, ბასრი ან მჩხვლეთავი საგნით (მათ შორის, შუშის ნამსხვრევი, ლურსმანი ან სხვა მსგავსი საგანი) დაანაგვიანებს, 500 ლარის გადახდა მოუწევს. თუ გარემოში დაყრილი მუნიციპალური ნარჩენის რაოდენობა 2 კგ ან მეტია, მაშინ სამართალდამრღვევი ფიზიკური პირი 500 ლარით დაჯარიმდება, იურიდიული პირი კი - 1500 ლარით. გარდა ამისა, ყველა აღნიშნულ შემთხვევაში, სამართალდამრღვევი ვალდებულია ტერიტორია დაუყოვნებლივ დაასუფთავოს.

1 კუბურ მეტრზე მეტი მოცულობის მუ-

ნიციპალური ნარჩენით გარემოს დანაგვიანება, გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 1000 ლარით, იურიდიული პირი კი 3000 ლარით დაჯარიმდება. ფიზიკური პირის მიერ დიდი მოცულობის ნარჩენით (როცა ნარჩენი 2 კუბურ მეტრზე მეტი მოცულობის ფართობს ფარავს) გარემოს დაბინძურების შემთხვევაში 2000-ლარიანი ჯარიმა მოქმედებს. მსგავსი ქმედება ჩადენილი იურიდიული პირის მიერ კი, 6000- ლარიანი ჯარიმით ისჯება. მუნიციპალიტეტის ნარმომადგენლობითი ორგანოს აქტივ განსაზღვრული ნარჩენების შეგროვების კონტეინერში ნარჩენების არადანიშნულებისამებრ მოთავსება (მათ შორის, მუნიციპალური არასახიფათო ნარჩენების კონტეინერში) გამოიწვევს ფიზიკური პირის 200, იურიდიული პირის კი - 1000 ლარით დაჯარიმებას. თუ ფიზიკური პირი გარემოს 1 კუბურ მეტრამდე მოცულობის სამშენებლო ან სხვა ინერტული ნარჩენით დაანაგვიანებს, 500 ლარის გადახდა მოუწევს. იურიდიული პირის შემთხვევაში თანხა 2000-ლარამდე იზრდება. თუ ამგვარი ნარჩენის მოცულობა 1-10 კუბური მეტრია, მაშინ ფიზიკური პირი 1500 ლარით, იურიდიული პირი კი - 3000 ლარით დაჯარიმდება. 10-50 კუბური მეტრი მოცულობის სამშენებლო ან ინერტული ნარჩენით გარემოს დანაგვიანება ისჯება ფიზიკური პირის შემთხვევაში 5000-ლარიანი, იურიდიული პირის შემთხვევაში კი - 15 000-ლარიანი ჯარიმით. 50 ან მეტი კუბური მეტრი მოცულობის სამშენებლო ან სხვა ინერტული მასალით გარემოს დანაგვიანების შემთხვევაში კი, ფიზიკურ პირს 15 000, იურიდიულ პირს კი 30 000 ლარის გადახდა მოუწევს. გარდა ამისა, პირს ეკისრება ვალდებულება, დაუყოვნებლივ, ან მითითებულ გონივრულ ვადაში დაასუფთავოს ტერიტორია.

ძაღლის ან სხვა შინაური ცხოველის მცირე ოდენობის ფეკალური მასით ტერიტორიის დაბინძურება გამოიწვევს პირის დაჯარიმებას 100 ლარის ოდენობით. თუ ფიზიკური პირი გარემოს 1 კუბურ მეტრამდე მოცულობის ფეკალური მასით ან კანალიზაციის ნარჩენით დაბინძურებს, 400 ლარის გადახდა მოუწევს, იურიდიულ პირს კი - 1500 ლარის. თუ მსგავსი ნარჩენის მოცულობა 1 კუბური მეტრი ან მეტია, ფიზიკური პირი 500, იურიდიული კი, 2000 ლარით დაჯარიმდება. 20 კგ-მდე ცხოველის სხეულის ნარჩენით (მათ შორის, სასაკლაოდან) გარემოს დანაგვიანებაზე ჯარიმა ფიზიკური პირის შემთხვევაში 500 ლარი, იურიდიული პირის შემთხვევაში კი - 1 500 ლარია. თუ მსგავსი ნარჩენის წონა 20 კგ ან მეტია, ფიზიკურ პირს 1000 ლარის, იურიდიულს კი, 2000 ლარის გადახდა მოუწევს. გარდა ამისა, სამართალდამრღვევი ვალდებულია ტერიტორია დაუყოვნებლივ დაასუფთავოს. გარემოს დანაგვიანებად მიიჩნევა ცხოველური ნარჩენის მუნიციპალური ნარჩენების კონტეინერში მოთავსებაც. მუნიციპალური არასახიფათო ნარჩენების (ფოთლები, ბალის/

პარკის ნარჩენები, საყოფაცხოვრებო ნარჩენები) ღია წესით ან არადანიშნულების სანვავ დანადგარში დაწვა გამოიწვევს პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით. სხვა მუნიციპალური არასახიფათო ნარჩენებით (მათ შორის საბურავი, რეზინი და სხვა ელასტომერული მასალა) ღია წესით ან არადანიშნულების სანვავ დანადგარში დაწვის შემთხვევაში კი, სამართალდამრღვევს 1 500-ლარიანი ჯარიმის გადახდა მოუწევს. სახიფათო ნარჩენების საკანალიზაციო სისტემაში ან მიწისქვეშა ან/და ზედაპირულ წყლებში ჩაშვება გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 5 000 ლარის ოდენობით, იურიდიული პირისას კი - 10 000 ლარის ოდენობით. სახიფათო ნარჩენებით გარემოს დანაგვიანება ან სხვა ქმედება, ჩადენილი ნარჩენების შეგროვების კონტეინერის გარეთ, აგრეთვე სამენარმეო საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენების არადანიშნულების კონტეინერში (მათ შორის, მუნიციპალური არასახიფათო ნარჩენების კონტეინერში) მოთავსება ისჯება ფიზიკური პირის შემთხვევაში 5000, იურიდიული პირის შემთხვევაში კი - 10 000-ლარიანი ჯარიმით. სახიფათო ნარჩენების გარემოსდაცვითი გადანაცვების მქონე ინსინერატორის გარეთ დაწვის შემთხვევაში ფიზიკურ პირს 500 ლარის გადახდა მოუწევს, იურიდიულ პირს - 1500 ლარის. ფიზიკური და იურიდიული პირების მიმართ, იგივე ოდენობის ჯარიმები მოქმედებს სახიფათო ნარჩენების, გარემოსდაცვითი გადანაცვების მქონე ნარჩენების დამუშავების ობიექტის გარეთ დამუშავებაზეც. ნარჩენების მფლობელი მენარმე სუბიექტის მიერ შეგროვების, ტრანსპორტირებისა და დამუშავების მიზნით სახიფათო ნარჩენების არაუფლებამოსილი პირისთვის გადაცემა გამოიწვევს მენარმის დაჯარიმებას 400 ლარის ოდენობით. არასახიფათო ნარჩენების ტრანსპორტირებისას გარემოს დანაგვიანება ან დაბინძურება გამოიწვევს ფიზიკური პირის 200, იურიდიული პირის კი 400 ლარით დაჯარიმებას. სახიფათო ნარჩენის ტრანსპორტირების წესის დარღვევაზე ჯარიმა 200 ლარია. სახიფათო ნარჩენების ტრანსპორტირების წესის დარღვევაზე კი - 400 ლარი. ოპერატორის მიერ 20 კგ-ზე ნაკლები სახიფათო ნარჩენის სხვა ნარჩენებთან, ნივთიერებებთან ან მასალებთან შერევა სამინისტროს წინასწარი წერილობითი თანხმობის გარეშე გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, იურიდიული პირის დაჯარიმებას 1 000 ლარის ოდენობით. თუ სახიფათო ნარჩენის წონა 20 კგ ან მეტია, სხვა ნარჩენებთან, ნივთიერებებთან ან მასალებთან მისი შერევა სამინისტროს წერილობითი თანხმობის გარეშე, ფიზიკური პირის შემთხვევაში 1 000, იურიდი-

ული პირის შემთხვევაში კი - 3 000 ლარით ისჯება.

ნარჩენების შეგროვება ან/და ტრანსპორტირება დადგენილი წესით რეგისტრაციის გარეშე 1000-ლარიან ჯარიმას ითვალისწინებს. არასახიფათო ნარჩენების წინასწარი დამუშავების ობიექტის მოწყობა და ოპერირება დადგენილი წესით რეგისტრაციის გარეშე გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით. ამავე ოდენობის ჯარიმაა 2-10 ტონა სახიფათო ნარჩენის დროებითი შენახვის ობიექტის მოწყობასა და დადგენილი წესით რეგისტრაციის გარეშე ოპერირებაზეც, ასევე - ნარჩენების გადამტვირთავი სადგურის მოწყობასა და დადგენილი წესით რეგისტრაციის გარეშე ოპერირებაზეც. მსგავსი დანაშაულისას, თუ არასახიფათო ნარჩენის წონა 50 ტონაზე მეტია, სამართალდამრღვევს 2000-ლარიანი ჯარიმის გადახდა მოუწევს. მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების წესის დარღვევა გამოიწვევს დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის ამ კოდექსით გათვალისწინებულ ვადაში შეუმუშავებლობა ან/და აღნიშნული გეგმით განსაზღვრული ღონისძიების განუხორციელებლობა ისჯება 5000-ლარიანი ჯარიმით. არსებული ნაგავსაყრელის ოპერირების ვადისა და პირობების დარღვევაზე ჯარიმა 3000 ლარია. გარემოსდაცვითი მმართველის განსაზღვრის ან/და მისი ვინაობის სამინისტროს შეტყობინების ვალდებულების შეუსრულებლობაზე კი - გაფრთხილება ან 200-ლარიანი ჯარიმა მოქმედებს. ნარჩენების მართვის კოდექსით გათვალისწინებული ნარჩენების მართვის გეგმის კომპანიის მიერ წარუდგენლობა, გამოიწვევს სამართალდამრღვევის 4000 ლარით დაჯარიმებას. გეგმის დადგენილ ვადაში წარუდგენლობა ან/და ამ განსაზღვრული ღონისძიებების განუხორციელებლობა კი, 5 000-ლარიან ჯარიმას ითვალისწინებს. ნარჩენების აღრიცხვისა და ანგარიშგების ვალდებულების შეუსრულებლობაზე ჯარიმა 200 ლარია. იგივე ოდენობის ჯარიმა მოქმედებს სახიფათო ნარჩენებთან მომუშავე პერსონალის ინფორმირებისა და შესაბამისი სწავლების ჩატარების ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაშიც. სახიფათო ნარჩენების სეპარირებისა და შეგროვების სისტემის შექმნისა და დანერგვის ვალდებულების შეუსრულებლობა გამოიწვევს დაჯარიმებას 600 ლარის ოდენობით. ჯარიმები მოქმედებს იმ შემთხვევაშიც, თუ სამართალდამრღვევმა ოქმის შემდგენი ორგანოს თანამშრომლების კანონიერი მოთხოვნა არ შეასრულა. ამ შემთხვევაში მას 500 ლარის გადახდა მოუწევს. იმ შემთხვევაში კი, თუ სამართალდამრღვევი ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე ორგანოს თანამშრომელს მოვალეობის შესრულებაში ხელს შეუშლის, 5000 ლარით დაჯარიმდება.

ალუბლის ჯიშები და მათი თავისებურებები

ნარმოშობა და გავრცელება:

ალუბლის სახეობის ნარმოშობის ძირითადი ცენტრი მდებარეობს აღმოსავლეთ აზიაში, სადაც თავმოყრილია რუნუს-ის გვარში არსებული სახეობების დიდი უმეტესობა. ჩვეულებრივი ალუბალი (*Prunus cerasus* L., 2n = 32), მრავალი მკვლევარის აზრით, ნარმოიშვა ბლის (*Prunus avium* L.) და სტეპის ალუბლის (*Prunus fruticosa* L.) სპონტანური შეჯვარებით. ასეთ ადგილებად განიხილება სამხრეთ კავკასია, მცირე აზია და ხმელთაშუა ზღვის ქვეყნები. ალუბალს უწოდებენ აღმოსავლეთ ევროპის ხილს, რადგან მსოფლიოს ამ ნაწილშია თავმოყრილი ალუბლის ჯიშების ძირითადი მწარმოებელი ქვეყნები. ალუბლის გლობალური ნარმოება მსოფლიოში შეადგენს 1.2 მილიონ ტონას.

ყველაზე დიდი მწარმოებელი ქვეყანაა თურქეთი (180 ათასი ტონა), სადაც 90% უკავია საგვიანო სიმწიფის პერიოდის ჯიშებს. შემდეგ მოდის რუსეთი, პოლონეთი, უკრაინა, ირანი, აშშ, სერბეთი, უნგრეთი. ამ ქვეყნებში ალუბლის ნარმოება შეადგენს 36-160 ათასი ტონას (FAOstat 2017). საქართველოში ალუბალი თითქმის ყველა კუთხეში გვხვდება როგორც ცალკეული ხეების, ასევე მცირე კორომების სახით. საქართველოს ალუბლის ასორტიმენტი ძირითადად ნარმოდგენილია ადგილობრივი და რუსული სელექციის ჯიშებით.

კვებითი ღირებულება და გამოყენების მიმართულებები:

ალუბლის ნაყოფი ფართოდ გამოიყენება ძირითადად გადასამუშავებლად. ასევე მოიხმარება ნედლად. მისგან ამზადებენ წვენებს, კომპოტებს, მურაბას, ჩირს, ხილის ღვინოს, ლიქიორს, საკონდიტრო ნაწარმს და სხვ. ნაყოფი შეიცავს ნახშირწყლებს 10 - 12,5% (ჭარბობს გლუკოზა); ორგანულ მჟავებს 1,06 - 1,84%; პექტინოვან ნივთიერებებს 0,1 - 0,9%. ვიტამინ C 1,9 - 19,5მგ%, A და B ჯგუფის ვიტამინებს. ალუბლის ნაყოფი ვაშლთან შედარებით ორჯერ მეტი რაოდენობით შეიცავს რკინას. ამიტომ მისი მოხმარება სასარგებლოა ანემიის დროს.

ალუბლის ძირითად სამრეწველო ქვეყნებში ნაყოფი იკრიფება მექანიზირებული წესით - შეიკრებიან. ასეთი წესით

კრეფისთვის ბაღები შენდება ძლიერ საძირეზე, 1 ჰა-ზე მცენარეთა მცირე რაოდენობით (210 - 280 მცენარის ოდენობით) და ნაყოფს ძირითადად გადასამუშავებელი დანიშნულება აქვს.

გარემო ფაქტორების მიმართ დამოკიდებულება:

ნიადგი - ალუბალი ხასიათდება გარემო პირობების მიმართ კარგი შეგუების უნარით. იგი კარგად ხარობს ნაყოფიერ, კარგი აერაციის მქონე დრენირებულ მსუბუქი მექანიკური შედგენილობის ნიადაგებზე. ალუბლის ჯიშები ნიადაგის ტენისადმი ზომიერი მოთხოვნილებით გამოირჩევიან.

ტემპერატურული რეჟიმი - ალუბალი ბლის მსგავსად სინათლის და სითბოს მოყვარული კულტურაა თუმცა, საკმაოდ ყინვაგამძლეც. ჯიშების უმეტესობა, მოსვენების ფაზაში, დაუზიანებლად იტანს -25-30°C ტემპერატურას. ნაყოფის მომწიფებისთვის საჭიროა 1600-2000°C აქტიურ ტემპერატურათა ჯამი. ყვავილობას იწყებს 9-10°C-ზე ალუბლის ყვავილი საკმაოდ მგრძობიარეა გაზფხულის ნაყინებისადმი და შეიძლება დააზიანოს -2-4°C -ზე დაბალმა ტემპერატურამ. ნაყოფი ასევე, შეიძლება დაზიანდეს სიმწიფის დასაწყისში და გამოიწვიოს მათი ცვენა.

ნალექები - ალუბალი საკმაოდ გვალვაგამძლე მცენარეა. წყლის მიმართ ზომიერად მოთხოვნილია. ხანგრძლივი და ჭარბი ტენიანობა უარყოფით გავლენას ახდენს მცენარის ზრდა-განვითარებაზე და განსაკუთრებით ნაყოფის შეფერვის ინტენსივობაზე.

მავნებელ-დაავადებები - ალუბალი ხშირად ზიანდება შემდეგი მავნებელ-დაავადებებით: ალუბლის ხერხია, ალუბლის ხვატარი, ალუბლის ბუზი, ალუბლის ბუგრი, რინქიტი, კურკოვანთა ფოთლების დაფაცხავება (კლასტეროსპოროზი), მონილიოზი, კურკოვანთა ნაადრევი ხმობა, ნაცრისფერი სიდამპლე, ბაქტერიული კიბო, ვერტიცილიოზი და სხვ. აღნიშნული მავნებლების და დაავადებების წინააღმდეგ შესაბამის აგროვადებში უნდა ჩატარდეს ინტეგრირებული დაცვის ღონისძიებები.

მორფოლოგიური ნიშნები:

ხე - ალუბალი ბუნებრივ პირობებში ნარმოადგენს ტანდაბალ ხეს ან ბუჩ-

ქს. ხშირად იძლევა ფესვის ამონაყარს. კულტურული ჯიშები მიწისზედა ნაწილის სიდიდის მიხედვით არის სუსტი ზრდის - არა უმეტეს 2 მ სიმაღლის, საშუალო სიძლიერის - 2-4 მ-მდე და ძლიერ მოზარდი ჯიშები - 6-7 მ-მდე.

ვარჯი - ხის ფორმის ალუბლის ჯიშები ივითარებს სფერული ფორმის ვარჯს. ძირითად მწარმოებელ ქვეყნებში ალუბალი იკრიფება მექანიზებული წესით. ვარჯი ფორმირდება ჯამისებურად, გადაშლილი, ლიდერის გარეშე, რაც აადვილებს კრეფის მექანიზაციას.

შტამბი - ალუბლის შტამბი იმის მიხედვით, თუ როგორი ზრდის სიძლიერე ახასიათებს, შეიძლება იყოს დაბალი, საშუალო და მაღალი. ბუჩქისებური ფორმის ალუბლები შტამბს არ ივითარებს. შტამბის და ძირითადი ტოტების კანი ნაცრისფერია, ზოგჯერ პრიალა.

ვეგეტატიური და სანაყოფე ტოტები - ალუბალი ძირითადად მსხმოიარობს გასული წლის ნაზარდზე და შედარებით ნაკლებად სანაყოფე თაიგულებზე. ვეგეტატიური და სანაყოფე კვირტების წარმოქმნის რაოდენობა დამოკიდებულია წლიური ნაზარდის სიგრძეზე. ძლიერ წლიურ ნაზარდზე დიდი რაოდენობით ვეგეტატიური კვირტი ვითარდება და პირიქით. სანაყოფე თაიგულებს ივითარებს ხისმაგვარი ალუბლები. სანაყოფე თაიგულების სიცოცხლის ხანგრძლივობაა 3-5 წელი.

ფოთოლი - ფოთოლი მარტივი, ელიფსური ფორმის, ერთგვაროვანი და მუქი მწვანეა. ქვედა მხარე უფრო ღია შეფერვის. ფირფიტის სიგრძე 6-8 სმ-ის, ყუნწის სიგრძე - 2-3 სმ. ფოთლის კიდე ხერხბილა. ფირფიტის ფუძესთან 1 - 2 მომრგვალო ფორმის ყვითელი შეფერვის სანექტრე ჯირკვალა.

ყვავილი - ყვავილედ იარს ქოლგის ტიპის. ორსქესიანი (1 ბუტკო და 15-20 მტვრიანი) და თეთრი ფერის გვირგვინის ფურცლებით.

ნაყოფის სასაქონლო და კომოლოგიური ნიშნები:

ნაყოფი - ნამდვილი, კურკანა. ნაყოფს ახასიათებს მხოლოდ ძირითადი ფერი და შეიძლება იყოს ყვითელი, წითელი, მუქი წითელი და შავი. კანი სისქის

მიხედვით საშუალო ან თხელი. კონსისტენციით - მკვრივი, საშუალო ან ნაზი. ნაყოფის რბილობი - რბილი, წვნიანი და მკვრივრბილობიანი. რბილობის შეფერვა - წითელი, მუქი წითელი, მოწითალო, მოვარდისფრო, მოთეთრო, მოყვითალო.

ნაყოფის შეფერვის მიხედვით ალუბლის ჯიშები იყოფა სამ ჯგუფად: მორელები ანუ გრიოტები, მუქი ნაყოფით და შეფერილი წვენით; ამორელები - ვარდისფერი ნაყოფით და შეუფერავი წვენით; დიუკები - ბლისა და ალუბლის ჰიბრიდები, მუქი ფერის ნაყოფით.

ნაყოფის სიდიდის მიხედვით ჯიშები არის მსხვილნაყოფიანი (დიამეტრი 17 მმ და მეტი), საშუალო სიმსხოს ნაყოფით (დიამეტრი 12-16 მმ) და წვრილნაყოფიანი - (11 მმ-მდე) ჯიშები. მნიშვნელოვანი ნიშანია ნაწიბურის არსებობა მუცლის მხარეს და მისი სიმკვეთრე. კურკა ფორმის მიხედვით მრგვალი, ოვალური, განიერ-ოვალური, ბრტყელი და სხვ. მნიშვნელოვანია კურკის წიბოს ფორმა. ალუბლის ჯიშები ყუნწის სიგრძის მიხედვით არის გრძეყუნწიანი, საშუალო და მოკლეყუნწიანი (3-4.5სმ). ყუნწი სიმსხო - 1.1 - 1.7 მმ. ნაყოფები ასევე განსხვავდებიან ყუნწის მიმარგების ხარისხით.

ბიოლოგიური თავისებურებები:

ზრდა და მსხმოიარობა - ალუბალი ცოცხლობს 20 - 30 წელი. ნარგაობის საექსპლუატაციო პერიოდის ხანგრძლივობა 20 - 25 წელია. ზრდის და მსხმოიარობის თავისებურებების მიხედვით ალუბლის ჯიშები იყოფა - ხისმაგვარ და ბუჩქისმაგვარ ფორმებად. დამატებით ჯგუფს წარმოადგენს სტეპის ალუბლის (*P.fruticosa*) ჯიშები.

ხისმაგვარი ალუბლები ხასიათდებიან ზრდის და სიცოცხლის ხანგრძლივი პერიოდით, მაგრამ შედარებით ნაკლებ ყინვაგამძლენი არიან, ამიტომ უფრო მეტად გავრცელებულია სამხრეთ რაიონებში. ხისმაგვარი ალუბლები მსხმოიარობს სანაყოფე თაიგულებზე. მსხმოიარობის შემდეგ მათი ვარჯის გაშეშვება არ ხდება, ტოტები დაბლა არ ეშვებიან და შეუძლიათ გაუძლონ დიდ დატვირთვას.

ბუჩქისებური ალუბლები მსხმოიარობს გასული წლის ნაზარდებზე და არ ივითარებს თაიგულის ტიპის სანაყოფე ტოტებს. გასული წლის ნაზარდის ნაწილი, მსხმოიარობის შემდეგ შეშვლდება, რის გამოც ფოთლის რაოდენობა მცირდება და ივითარებს წვრილ ტოტებს. ნაყოფების სიმძიმის გამო, ტოტები იხრება და ვარჯი იღებს მტირალა ფორმას. მსხმოიარობის ზონა განლაგებულია ვარჯის პერიფერიულ ნაწილზე.

დამტვერვა - ალუბლის ჯიშები შეიძლება იყოს თვითსტერილურიც და თვითფერტილურიც. ჯიშების ერთი ჯგუფი მოსავალს იძლევა როგორც ჯვარედინი დამტვერვით, ასე თვითდამტვერვით (ქართული ალუბლები), მეორე ჯგუფი კი მოითხოვს მხოლოდ ჯვარედინ დამტვერვას (ოსტკეიმის გრიოტი, პოდელსკი).

სიმწიფის პერიოდი და მოსავალი - საშუალო მოსავლიანობა სტანდარტულ ბაღებში 10 - 12 ტ/ჰა-ზე შეადგენს. ინტენსიურ ბაღებში მისი მოსავლიანობა 15 - 18 ტ/ჰა-ზე აღწევს.

კარნეოლი

წარმოშობა: გერმანული ჯიშია ბრიგიტა ვოლფრამის (Brigitte Wofram) სასელექციო პროგრამიდან, მიღებულია 1980-იან წლებში დრეზდენ - პილნიცის მეხილეობის ინსტიტუტში ჯიშების კოროსერის (Koroseri) და შატენმორელის (Schattenmorelle) შეჯვარებით.

გავრცელება: საქართველოში შემოტანილია 2010 წელს, ვაზისა და ხეხილის სარგავი მასალის წარმოების ეროვნული ცენტრის (2014 წლიდან სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ჯილაურას ექსპერიმენტული ბაზა) მიერ.

მორფოლოგიური დახასიათება: ხე სუსტი ან საშუალო ზრდის. მომრგვალო ფორმის, გადაშლილი საშუალოდ ჩახშირებული ვარჯით. ძირითადი ტოტები ოდნავ დაშვებული. მერქანი ყავისფერი ფერის, გაფანტული ბურცობებით. ყლორტები გრძელი, საშუალო სისქის და სიგრძის. ფოთოლი საშუალო ზომის, საშუალო ინტენსიური შეფერვის. ფირფიტის ფორმა ფართო ოვალური, გამოსატული წვერით ხერხებილია. ყუნწი მოკლე (30 - 35 მმ), ოვალური ფორმის 2 ყავისფერი სანექტრე ჯირკვლებით. ყვავილი საშუალო ზომის. გვირგვინის ფურცლები ფართო ოვალური, ერთმანეთს ეხება.

ნაყოფის პომოლოგიური ნიშნები: ნაყოფი მსხვილი (5.8 - 6.5 გ), მომრგვალო - ელიფსური ფორმის (1.86 X 1.84 სმ). ყუნწი სუსტი, საშუალო სიგრძის და სისქის (სიგრძე 42 მმ). კარგად ემაგრება ყლორტს. კანი ძალიან მუქი წითელი, საშუალო სისქის, რბილობი ხორციანი, წითელი ფერის, წვნიანი, წვენი - მუქი წითელი. კურკის გამოსავლიანობა 7,2 %, მოგრძო-მომრგვალო ფორმის. სანახევროდ შორდება რბილობს, მჟავა მოტკბო გემოთი. სადეგუსტაციო შეფასება 4.6 ბალი (5-ბალიანი სისტემით).

მარტივი ბიოქიმიური შედეგნილობა: ხსნადი მშრალი ნივთიერება - 9.40 - 11.0% (Brix); ტიტრული მჟავიანობა - 1.18 - 1.24%.

ბიოლოგიური და სამეურნეო თავისებურებები:

ზრდა და მსხმოიარობა: ჯიშს ახასიათებს კარგი განტოტვა და ყლორტების განვითარების კარგი უნარი. მსხმოიარობის ტიპი შერეული. მსხმოიარობს როგორც ერთწლიან ტოტებზე, ასევე სანაყოფე თაიგულებზე. მსხმოიარობაში შედის დარგვიდან მე-3 - მე-4 წელს (საძირე - კოლტი). მოსავლიანობა რეგულარული. კვლევის მიხედვით დადგენილია, რომ საშუალო მოსავალი შეადგენს 13 - 15 კგ/ხე.

დამტკვრვა: ჯიში არის ნაწილობრივ თვითფერტილი. საშუალო პერიოდის მოყვავილე. ყვავილობს აპრილის შუა რიცხვებში. ყვავილობის ხანგრძლივობა 8 - 10 დღეა. (ს. ჯილაურას (მცხეთა) პირობებში).

დამამტკვრიანებელი - შატენმორელი.

გამძლეობა მავნებელ-დაავადებების მიმართ: მავნებელ-დაავადებების მიმართ საშუალოდ ტოლერანტულია.

სიმწიფის პერიოდი და შენახვის თავისებურებები: საშუალო-საგვიანო სიმწიფის პერიოდის ჯიშია, სასიამოვნო საგემოვნო თვისებების. ნაყოფი მწიფდება ივლისის პირველ დეკადაში. ტრანსპორტაბელობის უნარი მაღალი. შესაძლებელია გამოყენებული იქნას ნედლი სახით. წარმოადგენს კარგ ნედლეულს გადამამუშავებელი მრეწველობისთვის.

ჯიშის დადებითი თვისებები: გამორჩეულად მსხვილი ნაყოფები, მაღალი საგემოვნო თვისებებით და კომპაქტური ზრდა.

ჯიშის უარყოფითი თვისებები: დაბალი მოსავალი.

ზოგადი შეფასება: ჯიშს შეიძლება მიეცეს რეკომენდაცია სამრეწველო მიზნით გავრცელდეს აღმოსავლეთ საქართველოს ყველა რეგიონში.

მონტმორანსი

წარმოშობა: ძველი ფრანგული ჯიშია, ცნობილია მე-18 საუკუნიდან. ფართოდ არის გავრცელებული აშშ-სა და კანადაში.

გავრცელება: საქართველოში შემოტანილია 2010 წელს, ვაზისა და ხეხილის სარგავი მასალის წარმოების ეროვნული ცენტრის (2014 წლიდან სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ჯილაურას ექსპერიმენტული ბაზა) მიერ.

მორფოლოგიური დახასიათება: ხე საშუალო ან საშუალოზე ძლიერი ზრდის. უხვად შეფოთილი. ივითარებს ჩახშირებულ, მომრგვალო ფორმის, გადაშლილ ვარჯს. ჩონჩხის ტოტები გადაშლილი. ღეროდან გამოსვლის კუთხე სწორთან ახლოს არის (65-75). ქერქი მუქი ყავისფერი, მონაცრისფრო-ვერცხლისფერი შეფერვით. კანზე მცირე რაოდენობის გაფანტული ბურცობებით. შემოსავი ყლორტები ბევრი, ძლიერი, კარგად განვითარებული. ფოთოლი მუქი მწვანე ფერის. ფოთლის ფირფიტა ვიწრო კვერცხისებური ფორმის, წვერით. კიდე არის ხერხებილი. ყუნწი საშუალო სიგრძის (36 - 40 მმ), ოვალური ფორმის ყვითელი ფერის 2 სანექტრე ჯირკვლით. ყვავილი საშუალო სიდიდის, ოვალური ფორმის გვირგვინის ფურცლებით, რომლებიც ერთმანეთს ეხება.

ნაყოფის პომოლოგიური ნიშნები: ნაყოფი საშუალო ან საშუალოზე მსხვილი მასის (4.8 - 5.2 გ), მომრგვალო ფორმის (1.76X 1.74 სმ). ყუნწი თხელი, მოკლე (სიგრძე 27 - 28 მმ). კარგად ემაგრება ყლორტს. კანი ალისფერი წითელი, საშუალო სიმკვრივის, რბილობი მოყვითალო-

-მონთალო ფერის, წვნიანი, უფერული წვერით. კურკა საშუალო სიდიდის, მასა - 0.31 გ, მრგვალი. სანახევროდ შორდება რბილობს. ნაყოფის გემო ძალიან მჟავა. სადეგუსტაციო შეფასება 4.4 ბალი (5-ბალიანი სისტემით).

მარტივი ბიოქიმიური შედეგნილობა: ხსნადი მშრალი ნივთიერება - 14.0 - 14.5% (Brix); ტიტრული მჟავიანობა - 1.05 - 1.10 %.

ბიოლოგიური და სამეურნეო თავისებურებები:

ზრდა და მსხმოიარობა: ჯიშს ახასიათებს კარგი განტოტვა და ყლორტების განვითარების მაღალი უნარი. ძირითადად მსხმოიარობს ერთწლიან ტოტებზე და სანაყოფე თაიგულებზე. მსხმოიარობაში შედის დარგვიდან მე-4 - 5 წელს (საძირე - კოლტი). მოსავლიანობა რეგულარული, მაღალი. კვლევის მიხედვით დადგენილია, რომ საშუალო მოსავალი შეადგენს 18 - 24 კგ/ხე.

დამტკვრვა: ჯიში თვითფერტილურია, საშუალო-საგვიანო პერიოდის მოყვავილე. ყვავილობს აპრილის მეორე დეკადაში. ყვავილობის ხანგრძლივობა 9 - 12 დღეა (სოფ. ჯილაურას (მცხეთა) პირობებში).

გამძლეობა მავნებელ-დაავადებების მიმართ: მავნებელ-დაავადებების მიმართ ჯიში არის საშუალოდ ტოლერანტული.

სიმწიფის პერიოდი და შენახვის თავისებურებები: ჯიში არის საშუალო სიმწიფის პერიოდის. ნაყოფი მწიფდება ივნისის მესამე დეკადაში. ტრანსპორტაბელობის უნარი მაღალი. ძირითადად გამოიყენება გადამამუშავებელი სახით სხვადასხვა სახის პროდუქციის წვენების, კომპოტების დასამზადებლად.

ჯიშის დადებითი თვისებები: უხვი და რეგულარული მსხმოიარობა.

ჯიშის უარყოფითი თვისებები: ნაყოფები სრულ სიმწიფეშიც კი არის ალისფერი, არ გადადის ალუბლისფერში.

ზოგადი შეფასება: ჯიშს შეიძლება მიეცეს რეკომენდაცია სამრეწველო მიზნით გავრცელდეს აღმოსავლეთ საქართველოს ყველა რეგიონში, უპირატესად გადამამუშავების მიზნით.

შატენმორელი

წარმოშობა: მსოფლიოში ფართოდ გავრცელებულია ძველი ევროპული ჯიშია.

სინონიმები: მორელი (აშშ, დიდი ბრიტანეთი), ლუტოვკა (პოლონეთი), გრიოტ დე ნორდი (საფრანგეთი)

გავრცელება: საქართველოში შემოტანილია 2010 წელს, ვაზისა და ხეხილის სარგავი მასალის წარმოების ეროვნული ცენტრის (2014 წლიდან სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ჯილაურას ექსპერიმენტული ბაზა) მიერ.

მორფოლოგიური დახასიათება: ხე საშუალო ზრდის. ვარჯი სფერული ფორმის (ჩახშირებული), კარგად შეფოთილი. ჩონჩხის ტოტები ზემოთ მიმართული. ქერქი მუქი ყავისფერი. ნაცრისფერი ნაფიფქით. ყლორტები სუსტი, საშუალო სიგრძის. ყავისფერი, მოვერცხლისფრო ნაფიფქით. ქერქზე ბურცობების საშუალო რაოდენობით. ვეგეტატიური კვირტები კონუსური ფორმის წვერით, ხოლო სანაყოფე - ოვალური. ფოთოლი საშუალო სიდიდის (75 X 40 მმ). ფირფიტა ვიწრო წაგრძელებულ-ოვალური, მკვეთრი წვერით. საშუალო ინტენსივობის მწვანე ფერის. კიდის დაკბილვა - ორმაგხერხებილი. ყუნწის სიგრძე - 30 - 35მმ. ყვავილი საშუალო ზომის, ფართო ოვალური გვირგვინის ფურცლებით, რომლებიც ერთმანეთს ეხება.

ნაყოფის პომოლოგიური ნიშნები: ნაყოფი საშუალო ან საშუალოზე მსხვილი მასის (4.8 - 5.8 გ), მომრგვალო ფორმის (1.84 X 2.06 სმ). ერთგვაროვანი. ყუნწი სუსტი, საშუალო სიგრძის (36 - 38 მმ). კარგად ემაგრება ყლორტს. კანი მუქი წითელი ფერის, საშუალო სიმკვრივის, რბილობი მუქი წითელი. ძალიან წვნიანი. კურკა საშუალო სიდიდის (0.24 - 0,27გ), კვერცხისებური ფორმის, ადვილად შორდება რბილობს. ნაყოფის გემო მჟავა, ოდნავ ტკბილი. სადეგუსტაციო შეფასება 4.5 ბალი (5-ბალიანი სისტემით).

მარტივი ბიოქიმიური შედეგნილობა: ხსნადი მშრალი ნივთიერება - 12.0 - 12.5% (Brix).

ბიოლოგიური და სამეურნეო თავისებურებები:

ზრდა და მსხმოიარობა: ჯიში ხასიათდება განტოტვის და ყლორტების განვითარების კარგი უნარით. მსხმოიარობა ძირითადად არის შერეული ტიპის. იგი მსხმოიარობს სანაყოფე თაიგულებზე და ერთწლიან ტოტებზე. მსხმოიარობაში შედის მე-3 - მე-4 წელს (საძირე - კოლტი). მოსავლიანობა რეგულარული, მაღალი. კვლევის მიხედვით დადგენილია, რომ საშუალო მოსავალი შეადგენს 16 - 19 კგ/ხე.

დამტკვრვა: ჯიში არის თვითფერტილი. საგვიანო პერიოდის მოყვავილე. ყვავილობს აპრილის პირველ - მეორე დეკადაში. (საკონტროლო ჯიშ ქართული ალუბალთან შედარებით 5-6 დღით გვიან). ყვავილობის ხანგრძლივობა 8 - 10 დღეა. (სოფ. ჯილაურას (მცხეთა) პირობებში).

გამძლეობა მავნებელ-დაავადებების მიმართ: ჯიში ზოგჯერ ძლიერად ზიანდება მონილიოზით და საშუალოდ კლასტეროსპოროზით.

სიმწიფის პერიოდი და შენახვის თავისებურებები: კარგი საგემოვნო თვისებების მქონე ჯიშია. საშუალო სიმწიფის პერიოდის. ნაყოფი მწიფდება ივლისის პირველ დეკადაში. ძირითადად გამოიყენება ნედლი სახით ან გადამამუშავებლად.

ჯიშის დადებითი თვისებები: რეგულარული მსხმოიარობა, მაღალი ხარისხის ნაყოფები.

ჯიშის უარყოფითი თვისებები: წვიმიანი გაზაფხულის პირობებში საგრძნობლად ზიანდება მონილიოზით.

ზოგადი შეფასება: ჯიშს შეიძლება მიეცეს რეკომენდაცია სამრეწველო მიზნით გავრცელდეს აღმოსავლეთ საქართველოს ყველა რეგიონში.

ავჯის სანარმო დედოფლისწყაროში

სოფლის განვითარების პროგრამის მხარდაჭერით, დედოფლისწყაროში, ადგილობრივმა მენარმემ, ზაქარია იაკობიშვილმა ავეჯის მცირე სანარმოს მოდერნიზება მოახდინა.

„დაახლოებით, 15 წელია, ავეჯს ვანარმოებ. 2 წლის წინ, სოფლის განვითარების პროგრამაში გავაკეთეთ განაცხადი და 29 000 ლარის დაფინანსება მივიღეთ. ეს ჩვენთვის მნიშვნელოვანი დახმარება იყო - შევიძინეთ სამი ახალი დანადგარი, გავზარდეთ წარმოება და შესაბამისად, პროდუქციის რეალიზაცია. ჩვენი წარმოებული პროდუქცია, ადგილზე, დედოფლისწყაროში იყიდება. ადრე, სხვადასხვა დეტალის დამზადებისთვის თუ თბილისში გვიწევდა ჩასვლა, ახლა ადგილზე, თავად შეგვიძლია დავამზადოთ, რაც მნიშვნელოვანი ხელშეწყობაა ჩვენთვის. პროგრამის დახმარებით, შეგვიძინა პროდუქციის წარმოების დრო და ხარჯები“, - აღნიშნავს მენარმე ზაქარია იაკობიშვილი.

როგორც მენარმე ამბობს, სოფლის განვითარების პროგრამაში ჩართვა მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა იყო, რადგან ამ ხელშეწყობის გარეშე მისი ბიზნესის განვითარება რთული იქნებოდა.

ავეჯის მცირე სანარმო დაფინანსებულია სოფლის განვითარების პროგრამის ფარგლებში. პროგრამას სოფლის განვითარების სააგენტო (RDA) ევროკავშირისა (EU) და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ევროპის სამეზობლო პროგრამის (ENPARD) ფარგლებში ახორციელებს.

პროგრამის „დანერგე მომავალი“ ფარგლებში გაშენებული ბაღი საოკუპაციო ხაზის მიმდებარე სოფელში

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი „აგროლიდერი“ ქარელის მუნიციპალიტეტის სოფელ ფცაში საქმიანობს. ლევან ბერუაშვილი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის „აგროლიდერი“ წევრია. კოოპერატივი პროექტის „დანერგე მომავალი“ ბენეფიციარი გახდა და ახალი ხეხილის ბაღები გააშენა; სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის შეძენაში სახელმწიფო საგრანტო პროგრამა დაეხმარა.

„გავიჩინა იდეა, რომ გავეშენებინა ვაშლის, ქლიავის, კომშისა და ბლის ბაღი. ჩვენი ბაღი კონფლიქტურ ზონასთან საკმაოდ ახლოს მდებარეობს. ვცდილობთ, ადგილობრივი ახალგაზრდები ჩვენსავლე სოფელში დასაქმდნენ. განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს საოკუპაციო ხაზთან წარმატებული ფერმერული მეურნეობების არსებობას და ამ მხრივ, სახელმწიფო მხარდაჭერას“, - აღნიშნავს ფერმერი ლევან ბერუაშვილი.

კოოპერაციული სანარმო ონში

ფერმერი ბესიკ მაისურაძე ონის მუნიციპალიტეტის, სოფელ ქვედში ცხოვრობს. მან თანასოფლელებთან ერთად, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი „ქვედრულა 2018“ დააფუძნა, რომელიც პირველადი პროდუქციის მწარმოებელ 15 ფერმერს აერთიანებს.

კოოპერატივმა რძის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერის სახელმწიფო პროგრამით მიიღო რძის გადამამუშავებელი სანარმოო აღჭურვილობა და მცირე სანარმო მოაწყო. კოოპერატივის წევრები რძის გადამამუშავებას ჰიგიენური და სანიტარული წესების დაცვით, კოოპერატიულ სანარმოში ახორციელებენ. კოოპერატივში, წევრებთან ერთად, დასაქმებულია, ჯამში 18 ადგილობრივი. სანარმოში, წლიურად, დაახლოებით 40 ტონა რძის გადამამუშავება ხდება. წარმოებული ყველი ადგილობრივ ბაზარზე იყიდება.

ფერმერმა, სასოფლო-სამეურნეო მექანიზაციის თანადაფინანსების სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა მიიღო. როგორც თავად აღნიშნავს, ამ ტექნიკის საშუალებით შეძლებს საქონლის საკვების დამზადებას, თივის შეგროვებას და დაპრესვას, რაც გაუადვილებს თავისი მეურნეობის მართვას.

ბესიკ მაისურაძის თქმით, რაჭის რეგიონისათვის მეცხოველეობა ერთ-ერთი წამყვანი დარგია, იგი ურჩევს ახალგაზრდებს დაუბრუნდნენ სოფელს და ჩაერთონ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში.

„საქართველოს მელიორაცია“ კახეთში, ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაციას ახორციელებს

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში მარჯვენა მაგისტრალური არხის მეორე რიგის წყალგამანაწილებლების რეაბილიტაცია მიმდინარეობს, რაც ჯამში, 128 კმ სიგრძის დახურული მილსადენის მოწყობასა და სხვადასხვა ჰიდროტექნიკური ნაგებობის მონტაჟს ითვალისწინებს.

26 მლნ ლარის ღირებულების პროექტი მსოფლიო ბანკის (WB) ფინანსური მხარდაჭერით ხორციელდება.

ჩატარებული სამუშაოების შედეგად, ქალაქ საგარეჯოს, ასევე სოფლების - ნინოწმინდა, გიორგიწმინდა და წყაროსთავი 5000 ჰექტარზე მეტ სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფართობზე სარწყავი წყლის მიწოდება გაუმჯობესდება.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე გიორგი ხანიშვილი, შპს „საქართველოს მელიორაციის“ გენერალურ დირექტორ თენგიზ ნასარიძესთან და მსოფლიო ბანკის „ირიგაციისა და მიწის ბაზრის განვითარების პროექტის“ მენეჯერ ლალი დურმიშიძესთან ერთად, სარწყავი სისტემის სარეაბილიტაციო და სამშენებლო პროცესს გაეცნო.

„ახლო მომავალში, გვექნება გამართული სისტემა, რომელიც გამორჩეულია იმით, რომ არის პირველი მცდელობა, ფართობების გასარწყავიანება დახურული სქემით დავინწყოთ, რომელზეც წვეთოვანი სისტემები აენწყობა. ეს არის მოდელი, რომელსაც მსოფლიოს განვითარებული ქვეყნები იყენებენ. ეს სისტემები უფრო ხილდება ეკოლოგიას, ზოგავს წყლის რესურსებს და ხელს უწყობს მწვანე ეკონომიკის განვითარებას“, - განაცხადა გიორგი ხანიშვილმა.

დაავადება თურქულთა დაავადებით ტაჟიკის სტაჟის მისაღებად საქართველოს მხრივ ერთი საფეხური აქვს დაჩინილი

დაავადება თურქულთა კონტროლის ევროპულმა კომისიამ (EuFMD), სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ დაავადების სანინააღმდეგოდ განხორციელებული ღონისძიებები დადებითად შეაფასა და ორგანიზაციის აქტიური მხარდაჭერით, საქართველო გადავიდა „თურქულთა“ პროგრესული კონტროლის მესამე საფეხურზე (PCP Stage 3), რის შედეგადაც დაავადების კონტროლის კუთხით, რეგიონში მოწინავე ქვეყანა გახდა.

„კომისიის ექსპერტებმა, არერთხელ აღნიშნეს ის ძალისხმევა და პროგრესი, რომელიც ქვეყანამ აჩვენა. დღეისათვის „თურქულთა“ ბრძოლის პროცესში, საქართველო აღიარებულია როგორც ერთ-ერთი წარმატებული ქვეყანა რეგიონში. ამ ეტაპზე, აქტიურად განიხილება და მიმდინარეობს მუშაობა საერთაშორისო პარტნიორებთან და ექსპერტებთან დაავადების თავისუფალი სტატუსის მიღებასთან დაკავშირებით, რაც ხელს შეუწყობს ცოცხალი ცხოველებითა და ცხოველური პროდუქტებით ვაჭრობის პოტენციალის ზრდას ევროპასა და სხვა ქვეყნებში“, - აღნიშნა სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსის მოადგილემ, ვასილი ბასილაძემ.

დაავადება თურქულთა სანინააღმდეგოდ, სურსათის ეროვნული სააგენტოს ვეტერინარები, წელიწადში ორჯერ, პროფილაქტიკის მიზნით 1 მლნ 100 ათასზე მეტ მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვს ცრიან. ვაქცინაციის პარალელურად, მონიტორინგის ფარგლებში, მიმდინარეობს 4500-მდე ნიმუშის ლაბორატორიული კვლევა. ღონისძიებების ფარგლებში ტარდება ცნობიერების ამაღლების კამპანიები. თურქულთა კონტროლის ევროპული კომისიის (EuFMD) მხარდაჭერით, მეზობელ ქვეყნების ვეტერინარული სამსახურების ჩართულობით, პერიოდულად იმართება სავლეთ სიმულაციური სავარჯიშოები.

საქართველოში დაავადება „თურქული“ კლინიკურად არ ფიქსირდება.

თურქული-ცხოველების ვირუსული ინფექციური დაავადებაა, რომელიც სწრაფად ვრცელდება და იწვევს დიდ ეკონომიკურ ზარალს. დაავადების დაფიქსირების შემთხვევაში, საფრთხის ქვეშ დგება და შესაძლოა აიკრძალოს ქვეყნიდან ცოცხალი ცხოველებისა და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტების ექსპორტი/ტრანზიტი, ზოგიერთი ქვეყნის მოთხოვნებიდან გამომდინარე შეზღუდვა/აკრძალვა ვრცელდება სხვადასხვა მცენარეულ პროდუქციის ექსპორტზეც.